

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 70. сједници Представничког дома, одржаној 08.11.2005. године, и на 51. сједници Дома народа, одржаној 28.11.2005. године, усвојила је:

ЗАКОН О ПОСТУПКУ ИНДИРЕКТНОГ ОПОРЕЗИВАЊА

ДИО I Опште одредбе прописа о индиректном опорезивању ГЛАВА I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Основни принцип)

- (1) Овим законом уређује се поступак утврђивања, наплате и контроле индиректних пореза и порески прекршаји.
- (2) Поступак спровођења и извршавања активности из области царинских дажбина регулисан је Законом о царинској политици у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 57/04 и 12/05) и супсидијарно овим законом.

Члан 2. (Однос према другим законима)

- (1) Ако овим законом није другачије прописано, на поступак индиректног опорезивања супсидијарно се примјењује Закон о управном поступку ("Службени гласник БиХ", број 29/02). Општи принципи биће допунски само ако одредбе овог закона, закона о индиректним порезима и подзаконских аката донесених на основу овог закона и закона о индиректним порезима нису довољне.
- (2) У случају да су одредбе других закона у супротности с одредбама овог закона, примјењују се одредбе овог закона.

Члан 3. (Мјесна надлежност)

- (1) Поступак индиректног опорезивања примјењује се на територији Босне и Херцеговине.
- (2) Поступак индиректног опорезивања примјењује се на странце и на лица која немају стално пребивалиште у Босни и Херцеговини само ако је то потребно, са циљем поштовања обавеза из међународних споразума којима је приступила Босна и Херцеговина и гдје се примјењује принцип међународног реципроцитета.

Члан 4. (Стварна надлежност)

- (1) Одредбе овог закона примјењује Управа за индиректно опорезивање (у даљем тексту: УИО) у складу са својим овлашћењима и обавезама прописаним законима.

УИО је обавезан да обезбиједи јединственост у примјени прописа о индиректним порезима на цијелој територији Босне и Херцеговине.

(2) Одредбе овог закона примјењују се на сва лица која су обавезна да плаћају индиректне порезе или да обрачунавају и плаћају индиректне порезе за другог пореског обвезника или да обављају друге послове у вези са разрезом пореза обвезника индиректних пореза.

Члан 5.

(Претпоставка законитости и истинитости)

Акти који се доносе у поступку индиректног опрезивања и којима се утврђује обавеза по основу индиректних пореза и износи пореског дуга, сматрају се законитим и истинитим и могу се оспоравати само у жалбеном поступку и путем ванредних правних љекова.

ДИО II Индиректни порези
ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 6.

(Дефиниција индиректних пореза)

У смислу овог закона, појам индиректни порези односи се на увозне и извозне дажбине када се искључиво наведу, акцизе, порез на додату вриједност, путарину и све друге порезе на државном нивоу зарачунате на робу и услуге поред, или умјесто горе наведених обавеза.

Члан 7.

(Обавеза индиректних пореза)

Обавеза индиректних пореза састоји се од главне и споредне обавезе.

Члан 8.

(Главна обавеза)

Главна обавеза је плаћање тачне обавезе по основу индиректних пореза.

Члан 9.

(Споредне обавезе)

Споредне обавезе су слиједеће:

- а) затезне камате,
- б) накнадни терет принуде,
- ц) санкције које су изречене за прекршаје прописа о индиректном опорезивању и
- д) све остале законом прописане обавезе у вези с индиректним опорезивањем.

Члан 10.

(Затезна камата)

- (1) На износе индиректних пореза који нису уплаћени у законском року и на прописани рачун плаћа се затезна камата по стопи од 0,06 % дневно за сваки дан закашњења.
- (2) За потраживања затезне камате није потребан претходни разрез УИО.

Члан 11.

(Накнадни терет принуде)

- (1) Покретање поступка принудне наплате повлачи за собом потраживање накнадног терета у износу од 10 % од дужног износа.
- (2) Осим затезне камате, потражује се и накнадни терет принуде.
- (3) Покретање и спровођење поступка принудне наплате регулисаће се посебним законом.

Члан 12.

(Редовне обавезе)

- (1) Редовне обавезе су оне неновчане обавезе које се морају извршити у току поступка индиректног опорезивања и које су наметнуте обвезницима индиректних пореза прописима индиректног опорезивања, без обзира да ли су одговорни или не за дуг по основу индиректног пореза.
- (2) Обвезници, у поступку индиректног опорезивања, дужни су да:
 - а) се региструју ради добијања идентификационог броја индиректног пореза који ће користити у својим односима са УИО,
 - б) поднесу пријаве, обавјештења и сва друга обавјештења (постављење заступника, промјена адресе итд.),
 - ц) се придржавају рачуноводствених прописа, воде евиденције у складу са законским и УИО стандардима, као и система информационе подршке и развоја који ће дозволити тумачење података и олакшати претварање тих података у читак формат ако су кодирани. Лица која подлијежу плаћању индиректних пореза и која електронски достављају податке УИО дужна су да чувају копије програма, списе докумената и архиву која садржи оригиналне податке,
 - д) испостављају и подnose фактуре или друга законом прихваћена средства доказивања пријема, чувају фактуре, благајничке рачуне и све друге документе у вези с њиховим обавезама индиректних пореза,
 - е) олакшају надзор и провјере УИО,
 - ф) достављају УИО књиге, регистре, документе или податке које је обвезник индиректног пореза дужан да води за себе или у име трећих лица, а у вези са поштовањем индиректног пореза. Ако се информације похрањују електронски, на тај начин ће се и достављати УИО на његов захтјев,
 - г) омогуће УИО да:
 - 1) направи копије компјутерских списа и других података у вези са порезима који су електронски похрањени,
 - 2) приступи компјутерским системима под заштитом,

3) изузме компјутере и рачунарску опрему ако је то неопходно ради провјере пословних трансакција.

(3) Све обавезе утврђене овим чланом могу бити предмет регулисања подзаконским актима.

Члан 13. (Обавезе УИО)

(1) УИО је обавезан да пореском обвезнику изврши поврат новчаних средстава, сагласно одредбама овог закона, и то:

а) изврши поврате који произлазе из прописа за сваки индиректни порез,

б) изврши поврат неосновано извршених уплата,

ц) изврши поврат трошкова за гаранције и

д) плати затезне камате.

(2) Осим обавеза наведених у ставу (1) овог члана, УИО је дужан да извршава и друге обавезе утврђене овим законом, а у вези са поступком индиректног опорезивања и правним системом Босне и Херцеговине.

Члан 14. (Поврати који произлазе из сваког индиректног пореза)

(1) Након поравнања других обавеза обвезника индиректних пореза, УИО врши поврат сваког износа у складу с одредбама прописаним законом за сваки индиректни порез.

(2) Поврат се врши у року утврђеном законом за сваки индиректни порез. Ако прописима о индиректним порезима није утврђен рок, поврати се врше у року од шест мјесеци од дана подношења захтјева или сазнања УИО да је потребно извршити поврат.

(3) Када УИО не изврши поврат у датом року, обавезан је по службеној дужности да плати затезну камату према члану 10. овог закона.

(4) Затезна камата тече од дана истека рока за поврат до дана издавања налога за поврат.

Члан 15. (Поврат неосновано извршених уплата)

(1) Након поравнања других обавеза обвезника индиректних пореза, УИО врши поврат свих неосновано извршених уплата пореском обвезнику за индиректни порез или његовим насљедницима.

(2) Поврат неосновано извршених уплата врши се по службеној дужности или на захтјев обвезника индиректних пореза или његовог насљедника, у року од 30 дана од дана подношења захтјева или од дана када УИО утврди неосновано извршену уплату.

(3) Поступак поврата неосновано извршених уплата врши се у складу са чланом 14. овог закона.

Члан 16.

(Поврат затезне камате и трошкова гаранција у случајевима поништеног износа дуга)

(1) Када су износи плаћени или гаранције поднесене да би се спријечило извршење рјешења, УИО ће извршити поврат плаћеног износа или трошкова гаранције ако су рјешење или износ дуга поништени рјешењем УИО или од надлежног суда. Поврат се врши са обрачунатом затезном каматом од дана када је износ или трошак гаранције плаћен.

(2) Трошкови гаранције и њихово плаћање документују се доказима које издаје давалац гаранције. УИО ће прихватити тражени износ ако га сматра разумним у поређењу са уобичајеним тржишним цијенама које се траже за овакве гаранције.

(3) Одредбе из овог члана не примјењују се на друге случајеве гаранција које су поднесене за обезбјеђење обавеза по основу индиректних пореза или износа дуга.

Члан 17.

(Права обвезника индиректних пореза)

Обвезник има право да:

а) добије информацију и помоћ од УИО у остваривању његових права и извршавању његових обавеза у вези с индиректним порезима,

б) добије, без захтјева и у временским периодима утврђеним овим законом, поврате који произлазе из сваког индиректног пореза, поврате неосновано извршених уплата и поврат трошкова гаранције како је прописано овим законом, у з утврђену затезну камату,

ц) је у сваком тренутку упознат са ситуацијом поступака индиректног опорезивања у којем је порески обвезник за индиректне порезе странка,

д) познаје идентитет органа и персонала који ради за УИО, под чијом одговорношћу су извршене радње и поступци индиректног опорезивања у којима је порески обвезник за индиректне порезе странка,

е) добије увјерења и обрасце пријава за индиректни порез које подноси порески обвезник за индиректни порез,

ф) на захтјев добије потврду за сваки документ који поднесе УИО,

г) на повјерљивост, како је прописано законом, свих података, извјештаја или записа прибављених од УИО, у смислу да се искључиво користе у управљању и спровођењу индиректних пореза или казни и да никада не буду дати или просљеђени трећим странама, осим у случајевима прописаним законом,

х) се службеници УИО према њему опходе с дужним поштовањем и уважавањем,

и) се сваки поступак УИО који укључује присуство пореског обвезника за индиректни порез врши тако да се избјегне било какво задирање у његово лично достојанство или било каква непотребна неугодност,

ј) подноси захтјеве и документе и друге релевантне доказе које ће разматрати надлежни органи који доносе рјешење,

к) се изјасни на саслушању у складу с оним што је прописано законом,

- л) буде информисан о процјени вриједности некретнине која ће бити предмет стицања или преноса,
- м) буде информисан о покретању инспекцијских радњи, о њиховом карактеру и обиму, као и о правима и дужностима за вријеме тих радњи и роковима утврђеним законом у оквиру којих ће се те радње вршити,
- н) поднесе предлоге и приговоре у погледу обављања послова УИО,
- о) се његови захтјеви са релевантним доказима разматрају и наводе у званичним документима које сачињавају радници УИО у поступцима индиректног опорезивања,
- п) тражи подршку и подноси захтјеве и обавезујуће документе по законима о индиректним порезима служби УИО по свом избору.

ГЛАВА II - ЛИЦА КОЈА ПОДЛИЈЕЖУ ПЛАЋАЊУ ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА

Члан 18.

(Лица која подлијежу плаћању индиректног пореза)

- (1) Обвезници су физичка и правна лица и други субјекти који немају својство правног лица и који су дужни да извршавају обавезе индиректног пореза прописане законом.
- (2) Пореским обвезницима сматрају се она лица која су, по закону о индиректном опорезивању, дужна да поштују редовне обавезе индиректних пореза.
- (3) Када је то прописано законом, обавезе по основу индиректних пореза могу се наплатити из имовине умрлог лица, у периоду док насљедник није прихватио насљеђе са правима и обавезама, или је одбио да прихвати, заједничке имовине и имовине субјеката и удружења која немају својство правног лица а која су основана са циљем обављања привредне дјелатности која подљеже плаћању индиректног пореза.
- (4) Пореским обвезницима сматрају се и она лица која су, сагласно одредбама овог закона, носиоци појединачне, солидарне или супсидијарне одговорности за измирење обавеза индиректног пореза.
- (5) Лица која су одговорна за исту обавезу индиректног пореза биће појединачно и солидарно одговорна УИО за измирење обавеза.
- (6) Законом се могу прописати и други облици појединачне и солидарне одговорности.

Члан 19.

(Насљедници појединаца)

- (1) У случају смрти обвезника индиректног пореза, неплаћене обавезе индиректног пореза биће пренесене се на законске или тестаментарне насљеднике, сагласно грађанским прописима у вези са прихватањем насљедства. Обавезе индиректног пореза главног обвезника индиректног пореза преносе се само ако су настале прије смрти главног обвезника индиректног пореза. Ни под којим околностима обавеза насљедника не може прелазити износ примљеног наслијеђа.

(2) У периоду до прихватања наслеђства с обавезама, одговорност извршавања редовних обавеза индиректног пореза преминулог лица је на представнику заоставштине.

(3) Обавезе индиректног пореза могу се намирити из заоставштине.

Члан 20.

(Насљедници правних лица и субјеката и удружења која немају својство правних лица)

(1) Неплаћене обавезе индиректног пореза регистрованих правних лица која су престала да обављају дјелатност или су ликвидирани, пренијеће се на осниваче или сувласнике ако:

а) је новчана обавеза оснивача или сувласника ограничена законом, иста лица биће појединачно и солидарно одговорна до границе вриједности њиховог ликвидационог износа (квоте),

б) новчана обавеза оснивача или сувласника није ограничена законом, иста лица биће појединачно и солидарно одговорна за укупни износ неплаћене обавезе.

(2) Обавеза индиректног пореза може се пренијети на насљеднике чак и ако предузеће није ликвидирано када дође до престанка обављања дјелатности предузећа.

(3) Када је предузеће уступљено без претходно обављеног поступка ликвидације или је престало да обавља дјелатност, неплаћене обавезе индиректног пореза пренијеће се на лица или субјекте који су примаоци, односно корисници тих дјелатности. Ово правило се такође примјењује у било којем случају уступања, без обзира на имовину или потраживања и дуговања предузећа.

(4) У случајевима гашења фондација или субјеката и удружења која немају својство правних лица, неплаћене обавезе индиректног пореза биће пренесене на примаоце робе и права основаних субјеката или на осниваче или сувласнике субјеката и удружења која немају својство правних лица.

(5) Санкције против предузећа поменутих у овом члану биће пренесене на њихове насљеднике на начин прописан у претходним ставовима и до висине ликвидационог износа који им припада.

Члан 21.

(Одговорност)

(1) Заједно са главном одговорношћу, законом се могу утврдити и додатне обавезе у облику посебне и солидарне одговорности или супсидијарне одговорности за дуг индиректног пореза. За ову сврху, лицима са главном одговорношћу сматраће се она лица наведена у члану 18. овог закона.

(2) Ако није другачије прописано законом, додатна одговорност у сврху индиректног пореза биће супсидијарна одговорност.

(3) Додатна одговорност односиће се на укупан дуг по основу индиректног пореза потраживаног у законом прописаном редовном периоду за измиривање обавеза индиректних пореза.

- (4) Када одговорно лице не плати дуг индиректног пореза у прописаном добровољном периоду, почеће период принудне наплате и потраживаће се казне и затезне камате.
- (5) Одговорност се неће проширити на санкције, осим ако није другачије прописано законом.
- (6) Ако није другачије прописано законом, за потраживање плаћања дуга од додатно одговорних лица биће потребно спровођење управне радње којом се, након саслушања одговорног лица, проглашава додатна одговорност и утврђује износ и обим у складу са одредбама које регулишу поступак принудне наплате. Прије проглашавања одговорности, УИО може предузети мјере обезбјеђења, као што је прописано у члану 46. овог закона и спровести истраге и провјере, као што је прописано у чл. 71. и 93. овог закона. Да би се прогласила супсидијарна одговорност, потребно је прогласити несолвентност (неуспјех) главног дужника и појединачно и солидарно одговорних лица.
- (7) Ако су два или више лица појединачно, солидарно или супсидијарно одговорна за исти дуг, укупан износ дуга може се потраживати од било којег лица.
- (8) Одговорна лица имају право на поврат од оних лица која имају главну одговорност, као што је прописано законом.

Члан 22.

(Појединачно и солидарно одговорна лица)

- (1) Појединачну и солидарну одговорност за дуг индиректног пореза имају:
- а) лица која проузрокују или активно сарађују у чињењу било којег кршења закона и прописа о индиректном порезу. Обавезе ће се проширити и на санкције изречене за прекршаје,
- б) чланови или сувласници субјеката и удружења која немају својство правних лица, заједнички стечене имовине или заоставштине, сразмјерно њиховом удјелу у тим привредним јединицама,
- ц) правни сљедници било којег облика реорганизовања (власништво, вођење посла, удруживање, спајање, дијелење, издвајање итд.) одговорни су за обавезе преузете од правног претходника, а које су проистекле из пословања. Одговорност у принудној наплати биће ограничена у складу са прописима који регулишу ову област,
- д) одговорност утврђена овим ставом неће се односити на:
- 1) купце дијела имовине, осим ако оснују посебно предузеће које може наставити своје пословне активности,
 - 2) случајеве наслеђивања који су прописани одредбом члана 19. овог закона и
 - 3) купце имовине купљене у стечајном поступку.
- (2) Појединачну или солидарну одговорност за плаћање неплаћеног дуга и то до износа који УИО може да запљени или да на други начин обезбиједи дуг има:
- а) лице које проузрокује или сарађује у прикривању или преносу новца, имовине или права од одговорних лица, с намјером да спријечи или омете радње УИО,
- б) лице које грешком или немаром не поштује налоге за запљену,
- ц) лице које по сазнању о запљени, мјерама обезбјеђења или датој гаранцији, изричито или прећутно сарађују или одобрава прикривање заплијењене имовине

или права, или оне робе или права који су оптерећени (зложени) мјерама обезбјеђења или гаранцијом,

д) депозитари имовине дужника који након пријема рјешења о заплени сарађују или дозволе ослобађање онога што је предмет заплене,

е) законом се могу утврдити и други случајеви појединачне и солидарне одговорности.

(3) Поступак утврђивања и потраживања појединачне и солидарне одговорности регулисан је прописима који регулишу поступак принудне наплате.

Члан 23.

(Супсидијарна одговорност)

(1) Супсидијарну одговорност за обавезу дуга индиректног пореза, поред одговорности прописане у члану 22. став (1) тачка а) овог закона, имају стварни и правни управник правног лица који:

а) нису предузели одговарајуће мјере које су у њиховој надлежности како би учинили да правно лице поштује обавезе индиректних пореза,

б) су изричито или прећутно одобрили подређенима непоштовање обавеза по основу индиректних пореза,

ц) су склопили уговоре који олакшавају непоштовање обавеза по основу индиректних пореза,

д) одговорност из става (1) овог члана ће се проширити на санкције за:

1) стварне и правне управнике правних лица која су прекинула своје дјелатности уколико управник није предузео одговарајуће мјере за плаћање неплаћене обавезе, или је склопио било какве уговоре или предузео мјере које су проузроковале неплаћање. Одговорност ће се проширити само на оне неплаћене обавезе у моменту прекида дјелатности,

2) примаоце и управнике у поступцима обустављања плаћања прије стечајног поступка који нису предузели одговарајуће мјере у смислу поштовања обавеза индиректног пореза које су биле зарачунате лицу које има главне обавезе индиректног пореза, ликвидациони управници и примаоци у стечајним поступцима,

3) царинске посреднике када дјелују у име или за рачун њихових послодаваца.

(2) Законом се могу утврдити и други случајеви супсидијарне одговорности.

(3) Поступак утврђивања и потраживања супсидијарне одговорности утврђен је у прописима који регулишу област принудне наплате.

Члан 24.

(Овлашћење за поступање)

У питањима индиректних пореза малољетна лица или друга лица која су процесно неспособна могу поступати у питањима индиректних пореза која произлазе из радњи које им закон омогућава.

Члан 25.
(Законско заступање)

- (1) У име лица која немају овлашћење за поступање поступају законски заступници.
- (2) У име правних лица поступају лица која су, у складу са законом или према ваљано усвојеном споразуму, овлашћена да заступају правно лице.
- (3) У име субјеката и удружења која немају својство правног лица поступа именовано лице. Ако нико није именован, лице које очигледно управља датим субјектима сматра се заступником, а у случају да нема таквог лица, сваки од чланова или учесника субјеката.

Члан 26.
(Добровољно заступање)

- (1) Лице које подљеже плаћању индиректног пореза може да поступа посредством заступника са којим УИО има право да предузима све управне радње, осим у случају да је лице које подљеже плаћању индиректног пореза изричито повукло овлашћење обавјештавајући УИО.
- (2) У свим случајевима гдје је потребан потпис лица које подљеже плаћању индиректног пореза, односно да би заступник могао: поступати у име тог лица, покренути поступак, обуставити поступак, одустати од њега, одрећи се права, признати обавезе у име лица које има обавезу по основу индиректног пореза, поднијети захтјев за поврат, заступништво се у тим случајевима доказује сваким средством које је прихваћено у закону.
- (3) Сматра се да заступник који се професионално бави заступањем лица која подлијежу плаћању индиректних пореза посједује довољно овлашћења.
- (4) Ако је више лица одговорно за плаћање исте обавезе индиректног пореза, сматра се да свако од њих може заступати сва лица која подлијежу плаћању, осим ако изричито није другачије уговорено. Без обзира на то, о предузетим радњама морају се обавијестити сва та лица.
- (5) Ако заступник у тренутку предузимања одређених радњи није пружио доказ да посједује овлашћење за заступање, сматраће се да је био овлашћен за предузимање тих радњи ако право на заступање докаже УИО у року од три дана од дана предузимања радње.

Члан 27.
(Заступање нерезидената)

- (1) Лица која подлијежу плаћању индиректног пореза а која немају сједиште, односно пребивалиште у Босни и Херцеговини, обавезна су да именују заступника на територији Босне и Херцеговине, ако:
 - а) послују у Босни и Херцеговини преко сталне фирме,
 - б) немају сталну фирму, а привремено обављају привредне активности што подразумијева наступање обавезе за плаћање индиректног пореза,

- ц) је то изричито прописано законским прописима који се односе на индиректни порез,
 - д) УИО то сматра неопходним због карактеристика пословања или активности или због износа оствареног прихода.
- (2) О именовану и поништењу заступништва УИО се обавјештава у року од пет дана од тог рока или у року који је прописан законом о индиректним порезима.

Члан 28.

(Адреса сједишта односно пребивалишта за потребе индиректних пореза)

- (1) Адреса за потребе индиректног опорезивања је мјесто обвезника одређено за његове његове односе са УИО.
- (2) Адреса сједишта, односно пребивалишта за потребе индиректних пореза је:
- а) за физичка лица, адреса мјеста гдје су она стално настањена, а ако та лица обављају привредну дјелатност, УИО може узети у обзир мјесто гдје та лица обављају своју привредну дјелатност,
 - б) за правна лица, адреса сједишта фирме уписана у судски регистар, ако се са тог мјеста заиста управља и руководи пословима. У случају да се са адресе сједишта фирме уписане у судски регистар не врши управљање и руковођење пословима, сједиштем се сматра мјесто гдје се врши управљање и руковођење у пракси. Ако се то не може утврдити, сједиштем се првенствено сматра мјесто гдје се налази највреднија некретнина правног лица, а секундарно мјесто гдје се налазе остала највреднија средства,
 - ц) за субјекте и удружења која немају својство правног лица, адреса представника, а ако је она непозната или ако нема представника и не зна се гдје се врши управљање и руковођење у пракси, сједиштем се сматра мјесто гдје се налази највреднија имовина и
 - д) за физичка и правна лица која немају пребивалиште, односно сједиште у Босни и Херцеговини, сједиште, односно пребивалиште заступника који је именован у складу са чланом 27. овог закона.
- (3) Порески обвезници индиректних пореза дужни су да доставе УИО адресу свог сједишта, односно пребивалишта и све промјене у вези с тим, у року од осам дана, осим ако није другачије прописано другим законима о индиректним порезима.
- (4) УИО има право да провјери и усмјери мјесто адресе сједишта, односно пребивалишта за потребе индиректних пореза.

ГЛАВА III - ДУГ ПО ОСНОВУ ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА

Члан 29.

(Дуг по основу индиректног пореза)

- (1) Дуг по основу индиректног пореза је дужни износ, који проистиче из главне обавезе индиректног пореза или из обавеза да се изврши плаћање унапријед.
- (2) Осим дуга из става (1) овог члана, дуг по основу индиректног пореза обухвата:
- а) затезне камате,

- б) накнадни терет за принуду,
- ц) било који посебан трошак који се захтијева по пореском закону и
- д) казне индиректних пореза.

Члан 30.

(Гашење дуга по основу индиректног пореза)

Дуг по основу индиректног пореза може се угасити плаћањем, застарјелошћу, пребијањем, отписом, на начине прописане царинским законом и на било који други начин прописан законом.

Члан 31.

(Начин плаћања)

- (1) Плаћање дуга по основу индиректног пореза врши се законским средством плаћања (валутом) Босне и Херцеговине на начин прописан законом.
- (2) УИО може прописати захтјеве и услове да се омогући плаћање електронским путем или другим безготовинским средствима плаћања.

Члан 32.

(Вријеме плаћања)

Дуг по основу индиректног пореза сматра се плаћеним када је дужни износ уплаћен на рачун УИО који је отворен код овлашћене организације платног промета.

Члан 33.

(Рок плаћања)

- (1) Износи индиректних пореза који произлазе из самоопорезивања плаћају се у роковима прописаним посебним законом за сваки индиректни порез.
- (2) Добровољна плаћања износа индиректног пореза која произлазе из разреза извршеног од УИО врше се до 15. у мјесецу након истека мјесеца у којем је извршен разрез, тј. од када је предлог разреза постао коначан.
- (3) Након почетка периода принудне наплате и након уручења налога за принудну наплату дужнику, плаћање се врши у року од 10 дана од дана уручења налога за принудну наплату.

Члан 34.

(Расподјела уплата)

- (1) Плаћање дуга са рачуна пореског обвезника УИО распоређује према редосљеду доспијевања пореских и других обавеза.
- (2) Ако УИО склопи било какав споразум о сарадњи за извршавање поступака принудне наплате у име било које државне администрације, дуговања по основу индиректног пореза имаће приоритет приликом расподјеле уплата.

Члан 35.
(Одгођена плаћања)

- (1) Плаћање износа дуга по основу индиректног пореза у редовном или у периоду принудне наплате може се одгодити или вршити у ратама, у складу с одредбама прописаним подзаконским актима.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, плаћање индиректних пореза које се врши средством таксираних докумената не може се одгодити.
- (3) За одгођена плаћања потребне су гаранције које су прописане у овом и у Закону о принудној уплати.
- (4) Подношење захтјева за одгођено плаћање спријечиће покретање поступка принудне наплате наведеног износа дуга по основу индиректног пореза, али неће обуставити обрачунавање затезне камате.
- (5) УИО ће одбити у писаној форми било који захтјев за одгођено плаћање који поднесе обвезник индиректног пореза у периоду принудне наплате када је рјешење о одузимању имовине уручено дужнику.
- (6) Одгођено плаћање може се састојати од одгађања износа дуга или плаћања у ратама, али се ни у ком случају одгађање неће одобрити на период дужи од једне године, а плаћање у ратама на период дужи од три године.
- (7) УИО је дужна да донесе рјешење о одобравању или одбијању захтјева за одгођено плаћање у року од мјесец дана. Обвезник индиректног пореза мора бити обавијештен у оба случаја.

Члан 36.
(Рок застарјелости)

Истеком рока од пет година застаријевају сљедећа права и обавезе:

- а) право УИО на разрез претходно неразрезаних обавеза по основу индиректних пореза,
- б) право УИО да захтијева плаћање износа по основу индиректних пореза,
- ц) право обвезника индиректних пореза да:
 - 1) захтијева поврат по основу индиректних пореза,
 - 2) захтијева поврат неосновано плаћених пореза,
 - 3) захтијева поврат трошкова за гаранције,
- д) обавезе УИО да изврши поврат индиректних пореза, неосновано плаћених и трошкова за гаранције.

Члан 37.
(Израчунавање рока застарјелости)

- (1) Рок застарјелости рачуна се на слиједећи начин:
 - а) право на разрез претходно неразрезаних обавеза по основу индиректног пореза тече од дана након истека рока за подношење пријаве,

- б) право да захтијева плаћање износа по основу индиректних пореза од дана након истека рока за плаћање у редовном року,
 - ц) право обвезника индиректних пореза да захтијева поврат по основу:
 - 1) индиректних пореза од дана након истека рока у којем се поврат може тражити,
 - 2) неосновано плаћеног пореза од дана након што је извршено неосновано плаћање,
 - 3) трошкова гаранције од дана након доношења рјешења о поништењу обавеза,
 - д) обавеза УИО да изврши поврат индиректних пореза, неоснованих плаћања и трошкова за гаранције од дана након истека рока у којем УИО има обавезу извршења поврата.
- (2) Застарјелост обавеза лица са појединачном и солидарном одговорношћу тече од дана након истека редовног рока за плаћање главног дужника. Изузетно од претходно реченог, застарјелост за солидарно одговорна лица за плаћање као посљедица радњи принудне наплате рачуна се од дана сазнања за чињенице којима се утврђује солидарна одговорност.
- (3) За обавезе супсидијарно одговорних лица застаријевање се рачуна од дана након уручења посљедњег обавјештења о радњама принудне наплате главном дужнику или, ако постоје, другим појединачно или солидарно одговорним лицима.

Члан 38. (Прекид застарјелости)

- (1) Прекид застарјелости износа дуга наступа сваком радњом:
- а) УИО која се односи на износ дуга о којем је обвезник индиректног пореза обавијештен,
 - б) обвезника индиректног пореза, а у вези с износом дугова поднесених УИО.
- (2) Ако је застарјелост прекинута, нови рок застарјелости почиње да тече од дана након прекинутог рока.
- (3) Ако је застарјелост прекинута за главног обвезника, исто се односи и на остала одговорна лица.
- (4) Ако се дуг састоји од више износа са различитим временом доспијећа, прекид застарјелости односи се само на износ чији је рок застарјелости прекинут.

Члан 39. (Апсолутна застарјелост)

Апсолутно застарјелост наступа у сваком случају након истека 10 година од дана када је први пут почело тећи.

Члан 40. (Обим и дејство застарјелости)

- (1) Застарјелост се односи на сва одговорна лица за плаћање износа дуга.
- (2) Застарјелост се проглашава по службеној дужности.
- (3) Застарјелост гаси износ дуга .

Члан 41.
(Пребијање)

(1) Износи дуговања по основу индиректних пореза могу се потпуно или дјелимично угасити пребијањем преко потраживања које је УИО признала у корист истог одговорног лица.

(2) Пребијање се може одобрити по службеној дужности када су потраживања УИО и потраживања обвезника доспјела за наплату или по захтјеву странке.

Члан 42.
(Отпис индиректних пореза)

Индиректни порези могу се отписати само под условима и у износима прописаним законом.

Члан 43.
(Привремени отпис због несолвентности)

(1) Износи дуговања по основу индиректног пореза који нису наплаћени у поступку принудне наплате због доказане несолвентности дужника привремено се отписују проглашавањем износа дуга потпуно или дјелимично ненаплативим.

(2) Износи дуговања по основу индиректног пореза биће трајно отписани ако:

а) је дужник несолвентан у моменту када је дуг постао предмет отписа због застарјелости и

б) застарјелост није прекинута у складу са чланом 38. овог закона.

Члан 44.
(Право првенства УИО)

(1) УИО има право првенства да наплати доспјеле износе дуга по основу индиректних пореза у односу на друге повјериоце, изузев у случајевима кад су други повјериоци регистровали своја права у одговарајућем регистру прије него што је УИО регистровао свој износ дуга.

(2) У случају стечаја, она дуговања по основу индиректних пореза која су угрожена намиривањем повјериоца у стечајном поступку третираће се у складу са важећим законским прописима о стечају.

Члан 45.
(Право задржавања УИО)

УИО има право првенства задржавања робе за плаћање дуга по основу индиректног пореза, ако плаћање дуга није довољно загарантовано. Право задржавања УИО има приоритет над било којим законским правима било којих других лица. Право задржавања ограничено је на одређену робу за коју су обрачунате обавезе по

основу индиректног пореза и на износ у висини тих обавеза по основу индиректних пореза.

**Члан 46.
(Мјере обезбјеђења)**

(1) Да би се обезбиједило плаћање износа дуга по основу индиректних пореза, УИО може предузети привремене мјере обезбјеђења ако постоји разумна вјероватноћа да се на други начин плаћање неће извршити или да ће се веома тешко извршити.

(2) Обвезник индиректног пореза биће обавијештен о мјерама обезбјеђења са изричито наведеним разлозима који оправдавају предузимање тих мјера.

(3) Мјере обезбјеђења строго су пропорционалне сврси дефинисаној у овом члану и ограничене су на вријеме, а неће се предузимати оне мјере које могу проузроковати штету коју је немогуће или врло тешко отклонити.

(4) Мјере обезбјеђења могу бити сљедеће:

а) задржавање поврата по основу индиректних пореза или било којег износа који УИО мора платити дужнику,

б) захтјев одговарајуће гаранције као услова за дозволу регистрације или давање дозвола или предности по законима о индиректним порезима у случајевима када УИО има оправдану сумњу да ће обвезник индиректних пореза испунити своје обавезе,

ц) забиљежба на било који облик власништва (имовине или права) уписивањем забиљежбе у одговарајући регистар или депоновање робе на мјесто за које се УИО одлучи,

д) забрана отуђења, оптерећења или располагања било којом имовином или неком одређеном имовином или правом и

е) све друго прописано законом.

(5) Мјере обезбјеђења престаће најкасније шест мјесеци од дана њиховог предузимања, изузев у сљедећим случајевима када:

а) су предузете у поступку принудне наплате. Запљена ће у оваквим случајевима ступити на снагу од датума када је уписана забиљежба,

б) престану околности које су биле основ за предузимање мјера обезбјеђења,

ц) се на захтјев странке мјере могу замијенити неком другом гаранцијом која се сматра довољном,

д) постоји довољно разлога за продужење периода од шест мјесеци, с тим да се тај рок не може продужити за више од једног периода од шест мјесеци.

(6) УИО може као мјеру заштите запљенити средства остварена продајом карата за јавне манифестације о којима УИО није претходно информисана. Такође, УИО може запљенити готовину и робу од покретних непријављених дјелатности у износу који је довољан да се обезбиједи плаћање пореских обавеза које ће се утврдити као резултат тих пословних дјелатности.

(7) Осим општих мјера заштите утврђених у овом члану, УИО може да задржи било који поврат због кривичног гоњења, било којих лица, за било коју повреду индиректног пореза или страна у поступку прекршаја због повреде обавезе по прописима о индиректном опорезивању. Износ који се задржава је онај који се

сматра неопходним да се обезбиједи плаћање обавеза по основу индиректног пореза и трошкова поступка који су утврђени одговарајућим поступком.

(8) Било које мјере обезбјеђења треба одмах укинути ако је поднесена банковна гаранција која обезбјеђује плаћање износа покривеног мјерама обезбјеђења.

Члан 47.

(Гаранције за одгођена плаћања)

(1) УИО ће тражити банковну гаранцију да би обезбиједио одгођено плаћање износа дуга по основу индиректног пореза. Када је дужникова немогућност добијања банковне гаранције оправдана, УИО може прихватити и сљедеће видове гаранција:

а) хипотеку,

б) залог са измјештањем покретне имовине или без измјештања покретне имовине,

ц) добровољна и заједничка гаранција трећих лица и

д) сваку другу хартију од вриједности коју УИО сматра довољном.

(2) Када је утврђено законом, порески обвезник може тражити да УИО предузме мјере обезбјеђења умјесто наведених гаранција. У таквим случајевима, мјере обезбјеђења престају након три мјесеца након истека рока за плаћање износа на који је одгађање одобрено.

(3) Обвезници индиректног пореза чији је главни дуг мањи од 5.000 КМ ослобођени су подношења гаранција за одгођена плаћања.

ДИО III Управљање индиректним порезима

ГЛАВА I - УПРАВЉАЊЕ ИНДИРЕКТНИМ ПОРЕЗИМА

Члан 48.

(Обим управљања индиректним опорезивањем)

(1) Управљање индиректним опорезивањем обухвата било коју управну радњу која се односи на:

а) информисање и помоћ лицима која имају обавезе индиректног пореза,

б) поступак утврђивања, контроле и наплате индиректних пореза и

ц) радње лица која имају обавезе индиректног пореза у остваривању њихових права или извршавању обавеза.

(2) Радње УИО које се односе на наплату индиректних пореза извршаваће се независно од тога да ли је уложена жалба против рјешења УИО.

(3) Поступак принудне наплате прописује се посебним законом.

Члан 49.

(Обавеза информисања и помоћи обвезницима индиректног пореза)

УИО је дужан да пружа лицима која имају обавезе индиректних пореза неопходне информације и помоћ у вези с њиховим правима и обавезама на сљедећи начин:

- а) објављивањем одговарајућих текстова који ће садржавати законске одредбе о индиректним порезима, као и одговарајућу управну праксу у облику мишљења и тумачења законских прописа које донесе УИО,
- б) обавјештавањем и информисањем од службеника УИО, и
- ц) пружањем помоћи лицима која имају обавезе индиректних пореза приликом подношења пријава, докумената и других информација о индиректним порезима.

**Члан 50.
(Мишљења УИО)**

- (1) Лица која имају обавезе индиректних пореза могу да подносе захтјеве за мишљења УИО, а у вези с битним питањима која се односе на индиректне порезе.
- (2) Захтјеви за мишљења подносе се УИО прије предузимања радњи које утичу на настанак права и обавеза по основу индиректних пореза или подношења пријава за индиректне порезе или поштовања било којих других обавеза индиректних пореза.
- (3) Неће се узети у разматрање захтјеви за мишљење који нису у складу са условима наведеним у ставу (2) овог члана, али у вези са тим УИО ће послати обавјештење подносиоцу захтјева.
- (4) На захтјев за мишљење одговара директор УИО.
- (5) Подношење захтјева за мишљење не прекида рокове поштовања обавеза индиректних пореза прописаних законима о индиректним порезима.
- (6) УИО ће донијети интерна упутства за даљњи поступак у вези с давањем одговора на захтјеве за мишљење, укључујући постављање рокова за одговоре и плаћање трошкова.

**Члан 51.
(Посљедице мишљења)**

- (1) Мишљења ће бити обавезујућа за организационе јединице УИО које су надлежне за наплату индиректних пореза у вези са лицем које је тражило мишљење.
- (2) Критеријуми дати у мишљењу УИО односиће се на оно лице које је упутило захтјев све док се не измијене околности или било који други подаци садржани у упиту.
- (3) Критеријуми УИО у мишљењима примјењиваће се све док се у закону, судском поступку или поступку по жалби не измијене. Измјене у судском или управном поступку треба објавити прије њиховог ступања на снагу за оне који су примили мишљење.
- (4) Мишљења у вези са неријешеним жалбама, приговорима или поступцима који су већ покренути по примању захтјева, ако их је дао УИО, неће бити обавезујућа.
- (5) Мишљења нису предмет жалби.

Члан 52.

(Повјерљивост података о индиректним порезима)

(1) Подаци, записи или извјештаји које УИО добије као резултат извршавања обавеза посебно су повјерљиви и могу се користити само за потребе индиректних пореза или за изрицање санкција индиректних пореза. Подаци се не могу уступити или објавити било којој другој страни, осим у сљедећим случајевима сарадње са:

- а) правосудним органима или са јавним тужиоцем у истрагама или кривичном гоњењу по службеној дужности,
- б) правосудним органима или са јавним органима у заштити малолетних лица или других лица без овлашћења за поступање,
- ц) судијама у извршењу рјешења. Код захтјева за достављање података од судије потребна су одговарајућа објашњења у вези са немогућности добијања података из било којих других извора,
- д) другим пореским управама за потребе поштовања пореза у оквирима њихове надлежности,
- е) фондовима који управљају социјалним доприносима и другим јавним администрацијама за борбу против превара у системима пензионе или јавне (социјалне) помоћи или фискалних превара и
- ф) државним органима који су надлежни за наплату других јавних прихода за потребе идентификације пореских обвезника.

(2) Објављивање или достављање података вршиће се електронским путем када је то технички и практично могуће.

(3) УИО предузима потребне мјере за гаранцију повјерљивости и одговарајућу употребу података обвезника индиректних пореза.

(4) Било који службеник УИО који зна или има приступ овим подацима дужан је да заштити и поштује њихову повјерљивост, осим у случајевима наведеним у ставу (1) овог члана. Откривање оваквих података сматра се тешком повредом службене дужности и рјешаваће се примјеном одговарајућих законских прописа.

(5) Они који примају уплате и они који су обавезни да врше плаћање на рачун такође су дужни да заштите и поштују повјерљивост пореских података.

Члан 53.

(Употреба информатичких средстава)

Документи УИО који се издају било којим информатичким или електронским путем или они које УИО издаје као примјерке оригинала који су похрањени тим средствима имају исту важност као и оригинали у смислу њихове аутентичности, потпуности и прихватања од заинтересоване стране, као и поштовања гаранција и услова који се траже сагласно законима који су у примјени.

ГЛАВА II - ОПШТА ПРАВИЛА У ВЕЗИ СА РАДЊАМА И ПОСТУПЦИМА ИНДИРЕКТНОГ ОПОРЕЗИВАЊА

Члан 54.

(Покретање поступака индиректног опорезивања)

- (1) Поступци индиректног опорезивања покрећу се по службеној дужности или на захтјев странке пријавом, исправом, обавјештењем, захтјевом или било којим другим средством прописаним у закону о индиректним порезима.
- (2) Документи за предузимање радњи и покретање поступка индиректног опорезивања увијек садрже: име, презиме, назив субјекта и идентификациони број обвезника индиректног пореза или његовог заступника.
- (3) УИО може прописати употребу образаца за пријаве, исправе, обавјештења и захтјеве.
- (4) Обрасце из става (3) овог члана УИО ставља на располагање обвезницима индиректних пореза у складу са условима прописаним у законима и прописима о индиректним порезима.
- (5) УИО може одредити случајеве у којима ће обвезници индиректних пореза морати или моћи подносити своје пријаве индиректних пореза, исправе, обавјештења или захтјеве електронским путем.

Члан 55.

(Обављање радњи у поступку индиректног опорезивања)

У поступку индиректног опорезивања УИО ће увијек олакшавати обвезницима индиректних пореза права и поштовање обавеза на сљедећи начин:

- а) обвезници индиректних пореза нису обавезни да подносе документе који нису обавезујући у складу са законом о индиректном опорезивању или оне које је обвезник раније поднио и које УИО већ посједује. УИО може да тражи од обвезника индиректног пореза да потврди већ поднесене податке,
- б) обвезници индиректних пореза имају право да добију од УИО потврде за поднесене пријаве, исправе или обавјештења или њихов садржај,
- ц) обвезницима који су укључени у радње или поступке УИО дозвољено је да добију примјерак докумената који се налазе у спису, осим ако би то штетило интересима трећих лица или се односи на приватност другог лица, или ако је то забрањено законом и на закону заснованом акту. Право из ове тачке је ограничено на документе који се морају сматрати непознатим обвезнику индиректних пореза и нису у његовом посједу. Примјерци ће се достављати током поступка саслушања,
- д) у поступку разреза индиректних пореза, дозвољено је пропустити саслушање прије доношења предлога о разрезу, када се обвезник индиректног пореза сагласи са процјеном (разрезом) или када је правилима дозвољен поступак без саслушања. Након тога, обвезник индиректних пореза има право да провјери спис у року за подношење приговора. Рок за подношење приговора је пет радних дана,
- е) испитивање доказа и обавјештења о даљњим радњама дозвољено је када се сматра одговарајућим, али се заинтересоване стране не обавјештавају прије спровођења управних радњи, осим ако није другачије прописано овим законом,

ф) радње које је УИО предузео у спровођењу поступака индиректног опорезивања документују се обавјештењима, писменим изјавама, извјештајима и сваким другим документом који је предвиђен посебним законом за сваки индиректни порез:

1) обавјештења су документи којима УИО обавјештава обвезника индиректног пореза о почетку поступка или о било којим другим чињеницама или околностима у вези с тим. Обавјештења се, такође, користе за тражење било које потребне информације од било којег лица или субјекта. Обавјештења се могу ујединити у писану изјаву,

2) писане изјаве су службени документи у којима се евидентирају чињенице, изјаве обвезника индиректних пореза или лица са којима су радње предузете. Писане изјаве не смију да садрже предлог разреза индиректних пореза;

г) УИО доноси, у складу с оним што је утврђено законом, по службеној дужности или на захтјев странке, било који извјештај који је:

1) законски (правно) обавезујући,

2) тражен од било којег органа јавне управе,

3) тражен од законодавних или судских власти,

4) неопходан за примјену индиректног опорезивања.

Члан 56.

(Завршетак поступака индиректног опорезивања)

(1) Поступак индиректног опорезивања завршава се:

а) рјешењем,

б) добровољним одустајањем од захтјева,

ц) одрицањем од постојећег права,

д) усљед материјалне немогућности или због непредвидивих околности,

е) обустављањем радњи,

ф) испуњењем обавеза и

г) било којим другим законом предвиђеним разлогом.

(2) Порески акти који су аутоматски произведени у електронским системима УИО имају снагу рјешења у поступку индиректног опорезивања.

Члан 57.

(Разрез индиректних пореза)

(1) Разрез индиректних пореза је уношење пореске обавезе пореског обвезника за законом одређени порески период у евиденције УИО.

(2) Порески документи на основу којих се обавља разрез пореске обавезе су:

а) пријава самоопорезивања прописана законима о индиректним порезима,

б) измијењене и допунске пријаве самоопорезивања, исправе и други документи прописани законима о индиректним порезима,

ц) пореске пријаве и остали порески документи које УИО доноси у име пореског обвезника, а који се аутоматски производе у електронским системима УИО,

д) предлог разреза из члана 86. став (5) и члана 89. овог закона,

е) рјешење о додатном разрезу пореске обавезе.

(3) Ако порески обвезник накнадно поднесе пријаву самоопорезивања, она замјењује порески документ из става (2) тачка ц) овог члана.

(4) УИО није дужан да прихвати податке које достави обвезник индиректних пореза у самоопорезивању, исправама, обавјештењима, захтјевима или било којем другом документу.

Члан 58.

(Уручење документа о разрезу индиректних пореза)

(1) Документ о разрезу индиректних пореза уручује се обвезницима индиректних пореза на начин како је прописано у члану 64. до 68. овог закона.

(2) Изузетно од процедуре прописане ставом (1) овог члана, документи о разрезу пореске обавезе сачињени у случају када пореска пријава није достављена у законом прописаном року, не уручују се пореском обвезнику. Достављање података о овако утврђеним пореским обавезама обавља се у складу са прописима који регулишу принудну наплату.

(3) Документ садржи слиједеће:

- а) идентификацију обвезника индиректних пореза,
- б) износ дуга са главницом и другим дужним износима који су посебно означени,
- ц) мјесто, услове, начин и рок плаћања,
- д) чињенице и доказе који су коришћени при утврђивању износа дуга са његовим законским основом,
- е) поуку о правном лијеку, орган надлежан за рјешавање жалби и рок за подношење жалби.

Члан 59.

(Обавеза рјешавања)

(1) УИО је дужан да се изјасни по сваком захтјеву странке који може да настане током поступка индиректног опорезивања и уручи рјешење странци у поступку.

(2) Став (1) овог члана не примјењује се у сљедећим случајевима:

- а) добровољним одустајањем и
- б) обустављањем радњи.

Члан 60.

(Рок за доношење рјешења)

(1) Рок за доношење рјешења је онај који је одређен прописима за сваки поступак. Ако није прописан, рок за доношење рјешења је шест мјесеци.

(2) Рокови се рачунају за поступак покренут по:

- а) службеној дужности - од дана уручења обавјештења о покретању поступка заинтересованој страни,
- б) захтјеву странке - од дана када је захтјев упућен препорученом поштом, тј. уручен УИО.

(3) Рокови из става (1) овог члана не односе се на поступке принудне наплате.

Члан 61.
(Терет доказивања)

- (1) Терет доказивања је на обвезнику индиректних пореза.
- (2) Лица која имају обавезе индиректних пореза ослобађају се терета доказивања ако се позивају на доказна средства која УИО већ посједује.

Члан 62.
(Доказна вриједност писмених изјава)

- (1) Писмене изјаве које су сачињене за вријеме радњи или поступака индиректног опорезивања службени су документи и имају вриједност доказаних чињеница које су наведене у њима, осим ако се оспоре доказивањем супротног.
- (2) Чињенице садржане у писменим изјавама и прихваћене од лица која имају обавезе индиректних пореза сматрају се коначним и могу се исправљати само чињеничним доказом грешке.

Члан 63.
(Претпоставка по питањима индиректног опорезивања)

- (1) УИО сматра власником - посједником било које робе, права, предузећа, услуге или радњи лице које је регистровано као такво у јавном регистру, осим ако се не докаже супротно.
- (2) Подаци и чињенице наведени у пријави самоопорезивања, исправама, обавјештењима и било којим другим документима које поднесе лице које има обавезу индиректних пореза, сматраће се истинитим пријавама обвезника и могу се исправљати само доказивањем супротног.

Члан 64.
(Уручење докумената по питањима индиректног опорезивања)

Документи се уручују заинтересованим странама у складу са посебним правилима прописаним овим законом.

Члан 65.
(Мјесто уручења докумената)

- (1) У поступцима који су покренути на захтјев странака, документи се уручују на адресу подносиоца захтјева.
- (2) У поступцима који су покренути по службеној дужности, документи се могу уручити на адресу лица које има обавезе индиректних пореза, на адресу његовог заступника, на његово радно мјесто, на мјесто пословне дјелатности или на било које друго мјесто које је одговарајуће за ове потребе.

Члан 66.

(Лица којима је дозвољено примање докумената)

(1) Када се документ мора уручити на адресу пребивалишта коју је навела заинтересована страна или њен заступник, а утврђено је да је лице којем се уручује документ одсутно, документ се може уручити било којем лицу које се затекне на лицу мјеста и под условом да се наведено лице с тим сложи и потпише доказ уручења. На доказу уручења (потврда о пријему), лице које оавља уручење наводи име и презиме примаоца писмена и његово сродство са именованим лицем. Документ се тада сматра урученим.

(2) Документ се, такође, сматра урученим ако заинтересована страна или њен заступник одбију да потпишу доказ уручења (потврда о пријему). У таквим случајевима лице које обавља уручење пише изјаву, наводећи да је одбијен потпис пријема документа. Таква изјава служи као доказ о уручењу документа.

Члан 67.

(Уручење по обавјештењу)

(1) Уколико се документ не може уручити на начин прописан у члану 66. овог закона и није утврђено привремено боравиште именованог лица, лице које обавља уручење оставља писмено обавјештење на вратима или у поштански сандучић на адреси пребивалишта или пословног простора именованог лица, наводећи мјесто гдје се документ о којем се ради мора подићи у року од 15 дана.

(2) Обавјештење из става (1) овог члана садржи упозорење да ако именовано лице не подигне документ у наведеном року, документ се сматра урученим оног дана када је обавјештење остављено.

(3) Ако се документ не може уручити на начин прописан у члану 66. овог закона, из разлога што именовано лице више не борави на пријављеној адреси, лице које обавља уручење враћа документ УИО, са изјавом о тренутном мјесту становања именованог лица.

(4) У случају када УИО не зна мјесто становања лица, на огласној табли у просторијама УИО саопштава посљедњу познату адресу пребивалишта именованог лица, са позивом да наведени документ мора подићи у року од 15 дана.

(5) Саопштење из става (4) овог члана садржи упозорење да ако именовано лице не подигне документ у наведеном року, документ се сматра урученим оног дана када је саопштење објављено.

(6) Када је немогуће уручити документ именованом лицу на начин прописан у овом члану, у том случају УИО нема обавезу да обавјештава наведено лице о било којој даљњој радњи поступка, осим о одлуци о продаји заплијењене имовине.

(7) Изузетно од става (6) овог члана, заинтересована страна има право да се појави у било којој фази поступка.

Члан 68.
(Уручење путем поште)

УИО даљњим инструкцијама прописује који се документи могу уручивати путем препоручене поште или другим одговарајућим средствима која дозвољавају посједовање доказа о пријему документа или разлога зашто документ није могао бити уручен.

Члан 69.
(Улазак у просторије за становање)

У случају потребе уласка у просторије за становање које су уставом заштићене, ради извршавања било којег поступка индиректних пореза, УИО тражи пристанак лица које има обавезе индиректних пореза. Ако пристанак није затражен или дат, тражи се судско одобрење.

Члан 70.
(Пријава могућих прекршаја)

- (1) Сваки грађанин, физичко лице и правно лице има право да пријави УИО било коју чињеницу или ситуацију која може бити прекршај индиректних пореза или може бити од значаја за управљање индиректним порезима. Ово право је независно од обавезе информисања или обавезе сарадње.
- (2) Након пријема, пријава се шаље органу који је надлежан за одговарајуће радње.
- (3) Ако се пријављене чињенице покажу вјеродостојним и непознате су УИО, могу се покренути одговарајуће радње и поступци. У овом случају, пријава неће бити дио списка.
- (4) УИО може да одложи пријаву без предузимања било које радње када је сматра неоснованом или када су пријављени подаци неувјерљиви.
- (5) Лице које поднесе пријаву нема правни положај заинтересоване стране.

Члан 71.
(Провјеравања и истраживања овлашћења и дјеловања)

- (1) УИО провјерава и истражује било коју чињеницу, радњу, доказ, пословање, предузеће, вриједност и друге околности, укључујући индиректне доказе на основу којих се могу утврдити обавезе индиректних пореза, укључујући уз све то и примјену индиректне процјене пореске обавезе, са циљем провјере тачности обавезе по основи индиректних пореза.
- (2) Извршавањем задатака провјере и истраживања, УИО ће цијенити било коју чињеницу, радњу или дјелатност коју обавља лице које има обавезе индиректних пореза без обавеза према тврдњама које сачини лице које има обавезе индиректних пореза.
- (3) УИО врши даље провјере поштовања прописа о индиректном опорезивању.

ГЛАВА III - ПОСТУПАК ИНДИРЕКТНОГ ОПОРЕЗИВАЊА

Члан 72.

(Поступак индиректног опорезивања)

Поступци индиректног опорезивања су предузимање управних радњи које се односе на:

- а) пријем и обраду исправа које нису самоопорезоване, пријава самоопорезивања, пренос података и било којих других докумената који се односе на индиректне порезе,
- б) провјеру и реализацију поврата који су прописани у законима о индиректним порезима,
- ц) спровођење радњи надзора над поштовањем обавеза у смислу подношења исправа индиректних пореза и било којих других формалних обавеза,
- д) вршење провјера података,
- е) вршење ограничених провјера,
- ф) доношење документа о разрезу индиректних пореза који произлазе из провјера и прегледа,
- г) издавање потврда о индиректним порезима,
- х) издавање и поништавање идентификационог броја пореског обвезника,
- и) вођење и одржавање регистара обвезника индиректних пореза,
- ј) информације о индиректним порезима и
- к) било коју другу радњу у вези са индиректним порезима која се не односи на контролу или радњу принудне наплате.

Члан 73.

(Начини покретања поступка индиректног опорезивања)

Поступак индиректног опорезивања покреће се:

- а) самоопорезивањем или било којом другом врстом пореске исправе,
- б) на захтјев обвезника индиректних пореза, као што је прописано у члану 54. овог закона, и
- ц) по службеној дужности од стране УИО.

Члан 74.

(Пореска исправа)

Пореска исправа је било који документ који је достављен УИО у којем лице које има обавезе индиректних пореза признаје или наводи било коју чињеницу која се односи на утврђивање обавеза по основу индиректних пореза.

Члан 75.
(Самоопорезивање)

- (1) Самоопорезивање је пријава индиректног пореза у којој лице које има обавезе индиректних пореза доставља УИО обавезе по основу индиректних пореза, укључујући врсту пореза, различите износе и друге прописане податке.
- (2) Самоопорезивање из става (1) овог члана може бити предмет провјере и контроле од УИО, који ће, ако се утврде неправилности, извршити додатни разрез пореза.
- (3) Ако лице које има обавезе индиректних пореза сматра да је у пријави самоопорезивања приказан износ који прелази износ пореске обавезе, може да захтијева исправку самоопорезивања. Ако исправка даје основ за поврат, а УИО не изврши поврат средстава у року од шест мјесеци, дужни износ обухватиће и камату као што је прописано у члану 10. овог закона. Период од шест мјесеци рачуна се истеком рока за подношење пријаве самоопорезивања ако је исправка поднесена прије тог рока или од дана када је исправка поднесена ако је рок за подношење пријаве самоопорезивања истекао. Исто се примјењује ако исправка даје основ за поврат неоснованог плаћања.

Члан 76.
(Допунске или замијењене исправе и пријаве самоопорезивања)

- (1) Лицима која имају обавезе индиректних пореза дозвољено је да доставе допуне или измијене исправе и/или пријаве самоопорезивања у року прописаном за редовно подношење исправе или пријаве самоопорезивања и након истека тог рока све до истека периода од пет година од рока за редовно подношење исправе или пријаве самоопорезивања, тј. истека рока УИО за утврђивање пореског дуга.
- (2) Сврха допуна или измјена самоопорезивања је да допуни или замијени претходно поднесене пријаве самоопорезивања и оне се могу подносити када је износ за плаћање већи од пријављеног у претходном самоопорезивању или када је износ за који треба извршити поврат или пребијање мањи од пријављеног у претходном самоопорезивању. У другим случајевима, примјењује се став (3) члана 75. овог закона.
- (3) У исправама или пријавама самоопорезивања из става (1) овог члана лица која имају обавезе индиректних пореза наводе да ли су исте допуне или замјене поднесених пријава.

Члан 77.
(Поступци индиректног опорезивања)

- (1) Поступци индиректног опорезивања, између осталих, јесу сљедећи:
- а) поступци поврата који су покренути подношењем пријаве самоопорезивања или одвојеним захтјевом,
 - б) било који поступак који је покренут исправом,

- ц) поступци провјере података и
- д) поступци ограничених провјера.
- (2) Подзаконским актима може се прописати било који други поступак индиректног опорезивања који је предмет прописа овог закона.

Члан 78.

(Покретање поступака поврата)

Као што је прописано у закону, за сваки индиректни порез, поступци поврата покретаће подношењем пријаве самоопорезивања, исправе или захтјева.

Члан 79.

(Поврати који произлазе подношењем пријаве самоопорезивања)

- (1) Ако је резултат пријаве самоопорезивања износ за поврат, УИО ће извршити поврат новчаних средстава, како је прописано у члану 14. овог закона.
- (2) Рок за поврат новчаних средстава тече од дана када је истекао рок за подношење пријаве самоопорезивања. Ако није прописан рок, УИО врши поврат у року од шест мјесеци. За оне пријаве самоопорезивања које су поднесене након истека рока за редовно подношење пријаве самоопорезивања, УИО врши поврат у року од шест мјесеци након подношења пријаве самоопорезивања.

Члан 80.

(Поврати који произлазе подношењем исправе)

- (1) Ако је прописано Законом о индиректним порезима, поступци поврата индиректних пореза могу се покретати подношењем исправе или захтјева УИО.
- (2) Рок за поврат новчаних средстава рачуна се од:
 - а) сљедећег дана након истека рока за редовно подношење или
 - б) дана након подношења исправе, ако је поднесена након истека рока за редовно подношење или ако није законом прописан рок за редовно подношење.

Члан 81.

(Окончање поступка поврата)

- (1) Поступак поврата може се окончати:
 - а) рјешењем УИО о одобравању поврата,
 - б) рјешењем УИО о одбијању захтјева и
 - ц) покретањем поступка провјере, ограничене провјере или контроле.
- (2) У било којем случају из става (1) овог члана, обавеза плаћања камате остаје непромијењена.

Члан 82.

(Покретање поступка подношењем исправе)

- (1) Ако је прописано у Закону о индиректним порезима, поступак се покреће у моменту подношења исправе од обвезника индиректних пореза.
- (2) Након пријема исправе, УИО врши разрез обавезе по основу индиректних пореза.

Члан 83.

(Фазе поступка који је покренут подношењем исправе)

- (1) УИО врши уручење документа о разрезу обвезнику индиректних пореза, најкасније у року од три мјесеца од дана истека рока за подношење исправе.
- (2) Ако исправа није достављена у прописаном року, рок се рачуна од дана након истека рока за подношење исправе.
- (3) УИО може за утврђивање разреза користити податке које је доставио обвезник индиректних пореза и било које друге податке које посједује. Осим тога, УИО може тражити од обвезника индиректних пореза да разјасне податке и поднесу образложења за исте.
- (4) Након разврставања и утврђивања, УИО врши уручење документа о разрезу обвезнику индиректних пореза.
- (5) Ако су подаци или вриједности које УИО користи другачији од оних које поднесе обвезник, те околности наводе се у документу о разрезу, са позивањем на законски основ који је коришћен како би се дала могућност обвезнику индиректних пореза да достави свој приговор.

Члан 84.

(Окончање поступка који је покренут подношењем исправе)

Доношењем документа о разрезу од УИО окончава се поступак који је покренут подношењем исправе.

Члан 85.

(Поступци провјере података)

УИО покреће поступак провјере података у случају ако:

- а) исправа или пријаве самоопорезивања садрже формалне или рачунске грешке,
- б) се достављени подаци не подудару са подацима у исправама које је раније поднио обвезник индиректних пореза или са подацима које има УИО,
- ц) постоји погрешна примјена закона која се може уочити из исправе или пријаве самоопорезивања или из доказа приложених уз њих,
- д) ако је потребно било какво разјашњење или образложење достављених података.

Члан 86.

(Покретање и фазе поступка провјере података)

- (1) Поступак провјере података може се покренути:

- а) на захтјев УИО обвезнику индиректних пореза да разјасни или образложи било какву утврђену несагласност у достављеним подацима о његовом самоопорезивању или исправи,
 - б) доношењем документа о разрезу обвезнику индиректних пореза од УИО када је било довољно података да се он изврши.
- (2) Ако се лице које има обавезе индиректних пореза не слаже са подацима које посједује УИО, мора пружити доказе супротног.
- (3) Прије окончања разреза, УИО ће доставити предлог разреза обвезнику индиректних пореза и дати рок у којем обвезник може поднијети приговор.
- (4) Предложени разрез позива се на чињенице и законске основе које је УИО узео у обзир.
- (5) Ако обвезник индиректних пореза у утврђеном року не изнесе примједбе на предлог разреза, предлог постаје коначан без било које даљње радње УИО.

Члан 87.

(Окончање поступка провјере података)

- (1) Поступак провјере података може се окончати:
- а) одлуком о обустављању поступка провјере података,
 - б) разрезом пореске обавезе,
 - ц) разјашњавањем, образложењем или исправљањем несагласности или података који су предмет захтјева обвезника индиректних пореза и
 - д) покретањем поступка ограничене провјере или контроле који укључује поступак провјере података.
- (2) Спровођење поступка провјере података не представља сметњу за покретање каснијих провјера или контрола истог предмета.

Члан 88.

(Ограничене провјере)

- (1) У поступку ограничене провјере УИО провјерава чињенице, радње, доказе, активности, пословне и друге околности које одређују обавезу по индиректном порезу.
- (2) У поступку ограничене провјере, УИО врши само сљедеће радње:
- а) испитивање података које поднесе обвезник индиректног пореза у пријавама и презентованим оправдањима,
 - б) испитивање података и евиденција које посједује УИО који доказују постојање обавезе субјекта опорезивања или претпоставке о постојању обавезе индиректног пореза или постојања доказа који одређују обавезу индиректног пореза која није пријављена или се разликују од оних које је пријавило лице обвезник индиректног пореза,
 - ц) испитивање регистара и свих осталих докумената које прописује законодавство о индиректном опорезивању или било којих других службених књига, евиденција или докумената, као и фактура или оправдања за промјене укључене у те књиге, евиденције или документе и

д) захтјеви трећим странама да доставе информације за које имају обавезу да их доставе или да потврде путем подношења одговарајућих оправдања.

(3) Једино УИО има право да тражи информације од трећих лица у вези са финансијским кретањима која могу имати утицај на обавезе по основу индиректних пореза, након неуспјеха у њиховом тражењу од лица које има обавезе индиректних пореза.

(4) Радње ограничене провјере врше се у просторијама УИО, изузев оних прописаних царинским прописима или оних у сврху провјере инвентурних листа пореских обвезника. Службеници УИО који врше радње провјере изван просторија УИО, дужни су да се придржавају овлашћења прописаних чланом 93. овог закона.

Члан 89.

(Фазе поступка ограничене провјере)

Када се поступком ограничене провјере открију одступања, УИО доставља обвезнику индиректног пореза предлог разреза да би омогућио обвезнику да изнесе своје примједбе. Ако обвезник не изнесе примједбе на предлог разреза у датом року, предлог постаје коначан без предузимања даљих радњи од УИО. Ако обвезник индиректних пореза изнесе примједбе на предлог разреза, УИО издаје рјешење о разрезу у поступку ограничене провјере.

Члан 90.

(Окончање поступка ограничене провјере)

Поступак ограничене провјере може се окончати покретањем контроле ако УИО нема довољно основа за доношење разреза.

Члан 91.

(Посљедице разреза извршеног у поступку ограничене провјере)

(1) Након што је утврђен коначни разрез у оквиру ограничене провјере, УИО не може новим поступком ограничене провјере вршити ново утврђивање исте обавезе по индиректном порезу за исти порески период, ако је у поступку ограничене провјере за каснији период утврђено да је претходни разрез нетачан. Поступак контроле увијек се може спровести за период за који је извршен коначни разрез у поступку ограничене провјере.

(2) Чињенице или елементи који одређују обавезе по основу индиректног пореза који порески обвезник или његов заступник прихватају не може касније оспорити порески обвезник, осим ако он не поднесе доказе о чињеничној грешки.

(3) УИО може донијети прописе и инструкције за даље регулисање ограничених провјера и њихову примјену.

ГЛАВА IV - ПОСТУПАК КОНТРОЛЕ

Члан 92.

(Контрола индиректних пореза)

Сврха контроле индиректних пореза је да контролише поштовање обавеза по основу индиректних пореза и врши исправку стања. Контрола индиректних пореза састоји се од извршавања административних послова са циљем:

- а) откривања чињеница у вези с индиректним порезима које су непознате УИО,
- б) провјере поузданости и тачности информација које је поднио обвезник индиректних пореза,
- ц) добијања информација које се односе на управљање индиректним порезима у складу с обавезама пружања информација и сарадње предвиђених овим и другим законима о индиректним порезима,
- д) вршења провјере вриједности права, примања, прихода, производа, добара, непокретне имовине, фирми и све друге имовине када је то потребно ради утврђивања пореских обвеза,
- е) вршења провјере испуњавања захтјева за добијање фискалних олакшица или подстицаја, као и за примјену посебних шема индиректних пореза или поступака опорезивања,
- ф) информисања обвезника индиректних пореза о њиховим дужностима и правима приликом вршења контроле и како да их испуне,
- г) утврђивања разреза индиректног пореза као резултата контроле индиректног пореза,
- х) обавјештавања и информисања јавних управа,
- и) испуњавања било којих других дужности утврђених у било којем другом закону о индиректним порезима или повјерених од надлажних органа.

Члан 93.

(Овлашћења приликом вршења контроле индиректног опорезивања)

(1) Контрола индиректних пореза врши се провјером књига, евиденција, списка, фактура, ваучера, кореспонденције од важности за индиректне порезе, рачунарских база података, програма, евиденција или списка који се односе на привредне дјелатности, као и провјером добара или било којих података које би УИО требало да зна или који би били потребни за поступање у складу с обавезама плаћања индиректних пореза.

(2) Инспекторима УИО за индиректне порезе дозвољен је улазак у пословне просторије или било који други објекат или мјесто гдје се обављају привредне дјелатности, односно гдје се налазе добра или било какви докази о њима. Ако је ради вршења контроле индиректних пореза потребно ући у приватне просторије за становање, примјењује се поступак из члана 69. овог закона.

(3) Обвезници индиректних пореза инспекторима индиректних пореза пружају неопходну помоћ и сарадњу током вршења контроле и стављају на располагање све тражене податке. Лица која су обавезна да плаћају индиректне порезе а која су позвана од инспектора за индиректне порезе обавезна су да буду присутна траженог дана или у тражено вријеме лично, или да пошаљу свог правног заступника. Изузетно, ако постоји оправдан разлог, инспектори УИО за индиректне порезе могу да инсистирају да се обвезник индиректних пореза појави лично, а не његов правни заступник.

(4) Инспектори УИО сматрају се његовим представницима са посебним овлашћењима и на захтјев обвезника свој идентитет доказују службеном легитимацијом.

(5) Органи јавне управе обавезни су да на захтјев инспектора индиректних пореза пруже помоћ и заштиту у извршавању њихових задатака.

Члан 94.

(Врсте докумената)

(1) Контроле индиректног опорезивања документују се обавјештењима, забиљешкама, писаним изјавама и записницима о контроли.

(2) Записник о контроли је јавна исправа коју сачињавају инспектори УИО у сврху констатовања чињеница утврђених контролом индиректних пореза.

(3) Записником о контроли предлажу се неопходне исправке стања, индиректних пореза или се констатује њихова исправност.

Члан 95.

(Мјере обезбјеђења у поступку контроле)

(1) Мјере обезбјеђења могу се предузети у поступку контроле да би се спријечио нестанак, уништење или замјена доказа у вези с утврђивањем пореске обавезе или да се негира њихово постојање или представљање.

(2) Мјере укључују печатења, привремено одузимање или било које друго преузимање контроле над трговачком робом и другим добрима која подлијежу опорезивању, књигама, документима, списима, просторијама или рачунарском опремом која може садржавати релевантне податке.

(3) Мјере обезбјеђења пропорционалне су наведеној сврси и временски ограничене, а оне које могу проузроковати штету коју је немогуће или тешко поправити не предузимају се.

(4) Мјере обезбјеђења предузимају се без одлагања, а УИО доноси закључак о мјери обезбјеђења у року од 15 радних дана од дана њиховог доношења, а укидају се ако околности које су проузроковале њихово доношење више не постоје.

Члан 96.

(Покретање и обим поступка контроле)

(1) Обвезник индиректних пореза на почетку поступка контроле обавјештава се налогом за контролу о врсти контроле и обиму радњи, као и о његовим правима и обавезама за вријеме поступка.

(2) Поступак контроле може бити дјелимичан или потпун.

(3) Поступци контроле дјелимични су када су предмет провјере само поједине пословне активности и чињенице битне за опорезивање.

(4) Када је сачињен разрез након дјелимичне контроле, УИО не може вршити нову дјелимичну контролу за исте обавезе по основу индиректних пореза и за исти период. Ако се каснијом потпуном контролом установе нове чињенице или

околности, може се вршити обнова поступка разреза и за период који је био предмет дјелимичне контроле.

Члан 97.

(Рок за вршење радњи контроле)

- (1) Контрола индиректних пореза се врши без било каквих одлагања.
- (2) Рокови из члана 60. не односе се на поступак контроле индиректних пореза. Поступак контроле индиректних пореза може се продужити због објективних околности одлуком директора УИО.

Члан 98.

(Мјесто вршења контроле)

Контрола индиректних пореза може се вршити када то буде одговарало УИО у:

- а) мјесту гдје обвезник има мјесто боравка у сврхе индиректних пореза, односно гдје његов правни заступник има своју канцеларију или мјесто боравка,
- б) мјесту гдје се пословање врши дјелимично или у потпуности,
- ц) мјесту гдје постоји било какав доказ обавезе по основу индиректних пореза и
- д) у објектима УИО.

Члан 99.

(Вријеме вршења контроле)

Када се контрола индиректних пореза врши у просторијама обвезника, поштује се његово радно вријеме, и када је могуће, уз заједнички пристанак направи се договор за други дан или вријеме. Ако то околности налажу, контрола се може вршити било којег дана и у било које вријеме.

Члан 100.

(Садржај записника о контроли)

Записник о контроли мора да садржи:

- а) мјесто и датум његовог сачињавања,
- б) име, презиме или назив фирме, идентификациони број и мјесто боравка у сврхе индиректних пореза и исте податке за заступника ако су радње предузете у његовом присуству,
- ц) опис радњи, чињенице и доказа обављених у поступку, а нарочито чињенице битне за измјену пореске обавезе, као и правни основ,
- д) ако се то може примијенити, утврђено стање у погледу индиректних пореза и предлог за вршење разреза,
- е) поуку о правном лијеку,
- ф) налаз инспектора о постојању прекршаја у вези с индиректним порезима и
- г) било које друге податке које утврди УИО.

Члан 101.

(Фазе поступка након записника о контроли)

- (1) Прије коначног разреза, УИО доставља записник као предлог разреза обвезнику индиректних пореза да би дозволио обвезнику да достави примједбе.
- (2) Обвезник индиректних пореза или његов заступник имају право да поднесу своје примједбе у року од пет радних дана од дана достављања записника.
- (3) Ако обвезник индиректних пореза у утврђеном року не изнесе примједбе на предлог разреза, предлог постаје коначан без било које друге радње УИО. У том случају, УИО доноси рјешење о разрезу додатне пореске обавезе.

Члан 102.

(Рјешење о разрезу додатне пореске обавезе)

- (1) Рјешењем о разрезу утврђује се додатна пореска обавеза пореског обвезника за период обухваћен контролом, односно провјером.
- (2) Рјешење садржи и налог пореском обвезнику да додатну пореску обавезу плати у остављеном року.

ДИО IV Овлашћења за изрицање санкција

ГЛАВА I - ПРИНЦИПИ ОВЛАШЋЕЊА ЗА ИЗРИЦАЊЕ САНКЦИЈА О ПИТАЊИМА ИНДИРЕКТНОГ ОПОРЕЗИВАЊА

Члан 103.

(Принципи овлашћења за изрицање санкција)

- (1) Овлашћење за изрицање санкција о питањима индиректног опорезивања, укључујући и царинска питања, спроводиће се у складу са принципима које прописују ова питања и са посебним одредбама овог закона.
- (2) Посебно ће се примјењивати принципи законитости, сврставања, одговорности, пропорционалности и неподударања са кривичном одговорношћу и санкцијама за прекршаје по законима о индиректним порезима.
- (3) Одговорно лице не може за исто чињење или нечињење бити санкционисано за прекршај више од једног прописа санкција. У случају да чињење или нечињење може бити прекршај више од једног прописа санкција, примјењује се пропис за највећу санкцију.
- (4) Прописи санкција за индиректне порезе неће се примјењивати ретроактивно, осим случајева у корист санкционисаног лица.

Члан 104.

(Принцип одговорности за прекршаје по основу индиректних пореза)

- (1) Обвезницима индиректних пореза и субјектима наведеним у члану 18. овог закона изрећи ће се санкција за прекршаје по основу индиректних пореза када су за њих одговорни.
- (2) Радње или пропусти одређени законом као прекршаји неће се сматрати таквим ако:
- а) су их учинила лица која нису законом овлашћена за питања индиректних пореза,
 - б) су настали као посљедица више силе,
 - ц) су произишли из колективне одлуке, за оне који су гласали против те одлуке или из оправданих разлога нису присуствовали састанку када је одлука донесена,
 - д) је обвезник индиректног пореза поступио у складу са критеријумом који је УИО дао у писаној форми објављивањем или обавјештењем и
 - е) су настале грешком у информационим програмима обвезника индиректног пореза код УИО или других лица која су задужена по закону о индиректним порезима.
- (3) Лица која имају обавезе индиректних пореза која добровољно исправе стање индиректног пореза или исправе неправилне документе или друге нетачне информације претходно достављене УИО неће бити одговорна.

Члан 105.

(Принцип неподударности санкција индиректних пореза)

- (1) Ако УИО сматра да прекршај има законско обиљежје кривичног дјела, проследиће предмет тужиоцу и обуставити прекршајни поступак док:
- а) суд не донесе пресуду,
 - б) суд не одбије оптужни акт или
 - ц) тужилац не врати предмет због недовољног основа.
- (2) Пресуда кривице спријечиће УИО у изрицању било које управне санкције за прекршај.
- (3) Ако суд одлучи да кривично дјело није извршено, УИО ће наставити прекршајни поступак санкционисања.
- (4) Достављање предмета тужилаштву обуставиће рок застарјелости који ће се наставити ако и када се предмет врати УИО.
- (5) Санкције које проистичу из кршења индиректног пореза обухватиће затезну камату и посебан трошак за закашњело плаћање када су наплаћене у поступку принудне наплате.

ГЛАВА II - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ У ВЕЗИ С ПРЕКРШАЈИМА И САНКЦИЈАМА ПО ОСНОВУ ИНДИРЕКТНОГ ПОРЕЗА

Члан 106.

(Одговорна лица)

- (1) Одговорна лица су она лица наведена у члану 18. овог закона која чине радње или пропусти који су прописани као прекршаји у овом закону.

(2) Она лица која удружено учествују у извршењу истог прекршаја сматраће се појединачно и солидарно одговорним за плаћање санкција.

Члан 107.

(Одговорна лица и насљедници санкција индиректних пореза)

(1) Појединачно и солидарно одговорним сматраће се она лица која проузрокују или активно сарађују у било којем кршењу закона и прописа о индиректним порезима и правни сљедници било којег облика реорганизовања (власништво, вођење посла, удруживање, спајање, подјела, издвајање и сл.) за обавезе преузете од правног претходника а које су проистекле из пословања. Одговорност у принудној наплати биће ограничена у складу с одредбама прописаним у закону о принудној наплати.

(2) Супсидијарно одговорним лицима сматраће се стварни и правни управници (представници) правних лица ако:

а) нису предузели одговарајуће мјере које су у њиховој надлежности како би учинили да правно лице поштује обавезе индиректних пореза,

б) су изричито или прећутно одобрили непоштовање субординатора, или

ц) су склопили уговоре који омогућавају непоштовање.

(3) Поступак утврђивања и потраживања појединачне и солидарне и супсидијарне одговорности биће прописано одредбама које регулишу принудну наплату.

(4) Санкције индиректних пореза не преносе се на законске или тестаментарне насљеднике преминулог лица које је учинило прекршаје.

(5) Санкције за прекршаје индиректних пореза пренијеће се на насљеднике у складу са одредбама у члану 20. овог закона, када су прекршаје учинили субјекти над којима је спроведен поступак ликвидације.

Члан 108.

(Појам и врсте прекршаја индиректних пореза)

(1) Прекршаји индиректних пореза су радње или пропусти који су извршени намјерно или из нехата који су као такви утврђени и санкционисани у овом или било којем другом закону о индиректним порезима.

(2) Прекршаји индиректних пореза разврстани су на лакше, теже и тешке.

(3) Прекршаји у царинској области прописаће се посебним законом.

Члан 109.

(Процјена тежине прекршаја индиректних пореза)

(1) Прекршаји индиректног пореза разврставају се на лакше, теже и тешке, у складу са одредбама чланова од 115. до 122. овог закона.

(2) Ако је учинилац прекршаја једном радњом или пропустом, или са више радњи или пропусти учинио више прекршаја који су разврстани на лакше, теже и тешке, у случају новчаног кажњавања за сваки прекршај изрећи ће се казна у границама које су за тај прекршај одређене.

(3) Прикривањем података сматра се:

- а) неподношење пријава индиректних пореза,
- б) подношење пријава индиректних пореза које садрже чињенице или радње које не постоје или су са лажним износима и
- ц) подношење пријава индиректних пореза са укупним или дјелимичним пропустом у радњама, приходу или било којим другим подацима који могу измијенити износ обавезе индиректних пореза.

(4) Лажним средствима сматрају се:

- а) неправилности у рачуноводству/књиговодству и/или у књигама или регистрима утврђеним у закону,
- б) неправилности су и сљедеће радње које нису ограничене на наведено:
 - 1) непоштовање рачуноводствених принципа, вођења књиговодства или књига или регистра које је УИО прописао као обавезујуће и/или закона који прописују ове обавезе,
 - 2) примјену рачуноводства или вођење књига или регистра са нетачним и неистинитим књижењима догађаја и износа,
 - 3) рачуноводство које се не води по принципима свеобухватности, појединачног исказивања и благовременог књижења извршених радњи,
 - 4) рачуноводство са непоузданим обрачуном на начин који би промијенио фискалну важност или значење,
- ц) употреба фактура, признаница или било којих других докумената који су лажни или фалсификовани и
- д) коришћење "подметнутих лица" (формално овлашћених лица) са њиховим пристанком или без пристанка, на начин да прекршилац с намјером да сакрије свој идентитет оставља утисак да је обавеза индиректних пореза настала од трећег лица.

Члан 110.

(Врсте санкција)

- (1) Прекршаји индиректних пореза санкционишу се изрицањем новчаних казни, а ако је утврђено у закону и прописима, и споредним неновчаним санкцијама.
- (2) Новчане казне могу се састојати од новчаних казни у фиксном износу или пропорционалних стопа.
- (3) Неновчане санкције изричу се када се сматра да новчана казна није пропорционална учињеном прекршају. Неновчана санкција може се састојати од губитка права склапања уговора о снабдијевању са УИО, губитка права на субвенције по овом закону, наставка употребе одобрених административних повластица и све друго законом прописано.

Члан 111.

(Критеријуми за класификацију санкција)

- (1) Санкције индиректних пореза разврставаће се у складу са сљедећим критеријумима до мјере до које се могу примјењивати:
 - а) понављање прекршаја индиректних пореза,
 - б) износ неплаћених индиректних пореза,
 - ц) основно непоштовање обавеза фактурисања или подношења документације и

- д) ако обвезник не стави приговор на додатни разрез који изврши УИО.
- (2) Критеријуми из става (1) овог члана могу се примјењивати истовремено.

Члан 112.
(Умањење казни)

- (1) Обвезник индиректних пореза добиће умањење санкције за 50% ако:
 - а) је у потпуности исказао своје обавезе по захтјеву, у потпуности сарађивао у обрачунавању својих додатних обавеза и није спречавао провјеру ни на који начин, укључујући и давање лажних података,
 - б) није уложио жалбу на разрез индиректних пореза,
 - ц) је на вријеме платио утврђене обавезе индиректних пореза.

Члан 113.
(Престанак одговорности проистекле из прекршаја индиректних пореза)

- (1) Одговорности за прекршаје индиректних пореза угасиће се у случају смрти лица које је прекршило пропис индиректних пореза или истеком периода од пет година од дана када је учињен прекршај.
- (2) Застарјелост за изрицање санкција индиректних пореза обуставиће се:
 - а) било којом радњом УИО са циљем изрицања санкције ако је лице које је учинило прекршај знало за то или било свјесно те радње,
 - б) подношењем предмета органу надлежном за поступање у кривичним предметима и
 - ц) било којом радњом лица које је учинило прекршај према УИО, а у вези са кривичним предметом.
- (3) Застарјелост се проглашава по службеној дужности

Члан 114.
(Престанак санкција)

- (1) Санкције индиректних пореза угасиће се:
 - а) плаћањем или поштовањем,
 - б) застарјелошћу,
 - ц) пребијањем,
 - д) опростом и
 - е) смрћу свих лица која су дужна да плате или поштују санкције.
- (2) Принудна наплата санкција извршиће се у складу с одредбама о принудној уплати обавеза индиректних пореза.
- (3) Санкције индиректних пореза које су плаћене без основа (без обавезе за чињење) сматраће се као неоснована плаћања у смислу овог закона.

ГЛАВА III - КЛАСИФИКАЦИЈА ПРЕКРШАЈА И САНКЦИЈА ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА

Члан 115.

(Прекршаји због неплаћања дуга по основу индиректних пореза)

(1) Прекршај индиректних пореза је цјелокупно или дјелимично непоштовање обавезе плаћања обавеза по основу индиректних пореза у закону утврђеним роковима за сваки индиректни порез, осим ако плаћање није прилагођено стању као што је прописано у члану 104. став (3) овог закона.

(2) Основица за санкције индиректних пореза је неплаћени износ.

(3) Прекршај из става (1) овог члана може бити лакши, тежи или тешки, у складу са сљедећим прописима:

а) лакши прекршај - за неплаћене износе до 1.000 КМ

б) тежи прекршај - за неплаћене износе веће од 1.000 КМ

ц) тешки прекршај без обзира на висину неплаћеног износа је ако:

1) постоји прикривање,

2) постоји употреба лажних средстава и/или лажних или фалсификованих фактура или других докумената који се морају издавати као документација за трансакције,

3) постоји неправилност у књиговодству/рачуноводству која показује проценат већи за 10% од основице за санкцију.

(4) Казне за прекршаје из става (1) овог члана су сљедеће:

а) за лакши прекршај износ који је једнак износу од 50% од неплаћеног износа,

б) за тежи прекршај износ од 100% до 150% од неплаћеног износа и

ц) за тешки прекршај износ од 150% до 200% од неплаћеног износа.

(5) Процент новчаних казни разврстава се у складу с одредбама из члана 111. овог закона.

Члан 116.

(Прекршај због непоштовања обавезе подношења пријава индиректних пореза или докумената потребних за извршење разреза)

(1) Прекршај индиректних пореза је непоштовање обавезе подношења исправних и потпуних пријава или докумената који омогућавају УИО да изврши разрез дуга по основу индиректних пореза оних индиректних пореза који нису наплаћени у поступку самоопорезивања, укључујући све оне у вези са царинским обавезама, осим ако обвезник индиректних пореза није прилагодио стање као што је прописано у члану 104. став (3) овог закона.

(2) Основица за санкцију је:

а) износ из пријаве у случајевима када пријава није поднесена,

б) разлика између износа стварног разреза и износа који би произишао из поднесених података.

(3) Прекршај из става (1) овог члана може бити лакши, тежи или тешки, у складу са прописима у овом члану:

а) лакши прекршаји - када је основица за санкције мања од 1.000 КМ,

- б) тежи прекршаји - када је основица за санкције већа од 1.000 КМ,
- ц) тешки прекршаји - без обзира на основицу за санкције ако постоји:
 - 1) прикривање,
 - 2) употреба лажних средстава и/или лажних или фалсификованих фактура или других докумената који се морају издавати као документација за трансакције и
 - 3) неправилност у књиговодству/рачуноводству која показује проценат већи за 10% од основице за санкцију.
- (4) Казне за прекршаје из става (1) овог члана су сљедеће:
 - а) за лакши прекршај - износ који је једнак износу од 50% од основице за санкцију,
 - б) за тежи прекршај - износ од 100% до 150% од основице за санкцију и
 - ц) за тешки прекршај - износ од 150% до 200% од основице за санкцију.
- (5) Процент новчаних казни разврставаће се у складу с одредбама из члана 111. овог закона.

Члан 117.

(Прекршај због непрописног стицања поврата и /или надокнада)

- (1) Прекршај индиректних пореза је непрописно стицање поврата проистеклих из правила за сваки индиректни порез.
- (2) Основица за санкцију је непрописно стечени поврат.
- (3) Прекршај из става (1) овог члана може бити:
 - а) лакши прекршај - када је основица за санкције мања од 1.000 КМ,
 - б) тежи прекршај - када је основица за санкције већа од 1.000 КМ и
 - ц) тешки прекршај - без обзира на основицу за санкције ако постоји:
 - 1) прикривање,
 - 2) употреба лажних средстава и/или лажних или фалсификованих фактура, или других докумената који се морају издавати као документација за трансакције и
 - 3) неправилност у књиговодству/рачуноводству која показује проценат већи од 10% од основице за санкцију.
- (4) Казне за прекршај из става (1) овог члана су сљедеће:
 - а) за лакши прекршај - износ који је једнак износу од 50% од основице за санкцију,
 - б) за тежи прекршај - износ од 100% до 150% од основице за санкцију и
 - ц) за тешки прекршај - износ од 150% до 200% од основице за санкцију.
- (5) Процент новчаних казни разврставаће се у складу с одредбама члана 111. овог закона.

Члан 118.

(Прекршај због непрописног захтјева за поврате, надокнаде, олакшице или фискалне подстицаје)

- (1) Прекршај индиректних пореза је непрописно подношење захтјева за поврате, проистекле из прописа за сваки индиректни порез изостављањем битних података или уношењем лажних података у пријаве, обавјештења или захтјева, чак и у случајевима кад поврат није извршен. Прекршај из овог става сматра се тежим, а основица за санкцију је непрописно тражени износ. Казна за прекршај из овог става је износ од 50% од основице за санкцију.

(2) Прекршај индиректних пореза је непрописно подношење захтјева за фискалне олакшице или подстицаје изостављањем битних података или уношењем лажних података, осим ако непрописан захтјев чини прекршај из чл. 115, 116. или 119. овог закона или става (1) овог члана. Овакво понашање санкционише се у фиксном износу од 1.000 КМ.

Члан 119.

(Прекршај због подношења нетачних података

у пријавама индиректних пореза и исправама)

- (1) Прекршај индиректних пореза је подношење пријава индиректних пореза или царинских исправа које садрже непотпуне, нетачне или лажне податке.
- (2) Ако прекршај из става (1) овог члана не проузрокује економску штету УИО или не наметне економски ризик јавним приходима, санкција ће бити тежа и прописује се у фиксном износу од 1.000 КМ.
- (3) Ако прекршај из става (1) овог члана проузрокује економску штету УИО или наметне економски ризик јавним приходима, сматраће се тешким прекршајем.
- (4) Основица санкције биће износ проузроковане економске штете.
- (5) Казна за прекршај из става (3) овог члана је износ од 150% до 200% од основице за санкцију.
- (6) Процент новчане казне разврстаће се у складу с одредбама из члана 111. овог закона.

Члан 120.

(Прекршај због неблаговременог подношења пријава индиректних пореза или исправа)

- (1) Прекршај индиректних пореза је неподношење пријава индиректних пореза или исправа у законом прописаном року за сваки индиректни порез.
- (2) Ако прекршајем из става (1) овог члана није учињена економска штета УИО, прекршај се сматра лакшим и казна се прописује у фиксном износом од 500 КМ.
- (3) Ако је прекршајем из става (1) овог члана учињена економска штета за УИО или економски ризик јавним приходима, прекршај се сматра тежим и казна се прописује у фиксном износу од 1.000 КМ.

Члан 121.

(Прекршај због отпора, опструкција, изговора или одбијања према радњама УИО)

- (1) Тешки прекршај индиректних пореза је отпор, опструкција или неоправдани изговор или одбијање поштовања радњи УИО.
- (2) Тешким прекршајем наведеним у ставу (1) овог члана сматра се да је обвезник индиректних пореза извршио било коју радњу или пропуст да би одгодио, спријечио или ометао било коју радњу УИО, а у вези са поштовањем обавеза индиректних пореза.

(3) Отпором, опструкцијом, неоправданим изговором или одбијањем поштовања радњи сматра се:

- а) неолакшавање провјере докумената, извјештаја, евиденција, књига, регистара, списка, фактура, ваучера, главних или споредних рачуноводствених ставки, информатичког програма и датотеке, система рада и контроле и сваког другог податка који је значајан за индиректни порез,
- б) неодрживање на прописно достављене позиве,
- ц) непојављивање, осим ако је прописно доказана виша сила, на мјесто или у вријеме наведено у позиву обвезнику индиректних пореза,
- д) одбијање или неосновано ометање овлашћених службеника УИО приликом уласка, боравка или провјере просторија, машинерије, инсталација и радњи у вези са обавезама индиректних пореза,
- е) било која врста притиска, силе, принуде или непрописног утицаја на службенике УИО,
- ф) било које кршење мјера обезбјеђења које је увео УИО и
- г) све остало утврђено законом или може бити утврђено.

(4) Казна за прекршај из става (1) овог члана износи 2% од претходног годишњег промета прекршиоца са минимумом од 10.000 КМ и максимумом од 500.000 КМ.

Члан 122.

(Други прекршаји индиректних пореза)

(1) Лакшим прекршајима индиректних пореза сматра се непоштовање обавеза:

- а) у смислу информисања УИО о адреси сједишта или промјени адресе сједишта и
 - б) у вези са употребом идентификационог броја или било којег другог броја или шифре прописане законом о индиректним порезима или царинама.
- (2) Тежим прекршајима индиректних пореза сматра се:
- а) непоштовање обавеза књиговодства и рачуноводства,
 - б) непоштовање обавеза прављења и издавања фактура или других докумената за трансакције,
 - ц) непоштовање обавеза достављања информација тражених од УИО,
 - д) непоштовање обавеза чувања тајности оних који задржавају порез или оних који су дужни да изврше плаћање у ратама (на рачун) као што је утврђено у члану 52. овог закона и
 - е) било који лакши прекршај учињен више од два пута.

(3) Било који прекршај из става (2) овог члана који укључује прикривање, употребу лажних средстава и/или употребу лажних или фалсификованих фактура или других докумената који се морају издавати као документација за трансакције или је учињен више од два пута сматра се тешким прекршајем.

(4) Казне за прекршаје из ст. (1), (2) и (3) овог члана су сљедеће:

- а) за лакши прекршај - фиксни износ од 500 КМ,
- б) за тежи прекршај - фиксни износ од 1.000 КМ и
- ц) за тешки прекршај - фиксни износ од 1.500 КМ.

ГЛАВА IV - ПОСТУПАК САНКЦИОНИСАЊА У ВЕЗИ СА ПИТАЊИМА ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА

Члан 123.

(Прописи поступка санкционисања у вези са питањима индиректних пореза)

Поступак санкционисања у вези са питањима индиректних пореза прописује се посебним правилима утврђеним у овом поглављу и подзаконским актима који се могу донијети за њихову примјену

Члан 124.

(Поступак изрицања санкција)

(1) Поступак санкционисања у вези са питањима индиректних пореза ради заштите права лица које има обавезе индиректних пореза одвојен је од поступка управљања индиректним порезима и прописан је у Дијелу IV овог закона, осим ако лице које има обавезе индиректних пореза одустане од тог права. У том случају и један и други поступак могу се истовремено спроводити.

(2) У случају да је лице које има обавезе индиректних пореза одустало од одвојеног поступка, сва питања у вези са прекршајима анализирају се у одговарајућем поступку управљања индиректним порезима, као што је прописано подзаконским актима.

(3) Одустајање од одвојеног поступка прописује се подзаконским актима.

(4) Обавјештења у поступку санкционисања достављају се обвезницима индиректних пореза, као што је прописано у чл. од 64. до 68. овог закона.

Члан 125.

(Покретање поступка санкционисања)

(1) Поступак санкционисања у вези са питањима индиректних пореза покреће се по службеној дужности достављањем рјешења надлежног органа починиоцу прекршаја.

(2) Поступци санкционисања који су покренути као посљедица поступка покренутог исправом или поступка провјере података, провјера или контрола не могу се покренути у предметима ових поступака ако је истекао период од три мјесеца од уручења документа о разрезу или рјешења починиоцу прекршаја.

Члан 126.

(Спровођење поступка санкционисања)

(1) У периоду испитивања у току поступка санкционисања примјењују се посебна правила која се односе на радње индиректних пореза и поступака прописаних у члану 60. овог закона.

(2) Подаци, докази или околности који се користе или су добијени у било којим поступцима управљања индиректним порезима прописаним у Дијелу IIII овог

закона и који ће се разматрати у поступку санкционисања цијене се заједно прије предлога рјешења о изрицању санкције.

(3) У спровођењу поступка санкционисања могу се предузети било које мјере обезбјеђења у складу са одредбама из члана 105. овог закона.

(4) Када су фазе поступка завршене израђује се предлог рјешења које садржи слjedeће:

- а) чињенице,
- б) правне квалификације чињеница,
- ц) врсте прекршаја који се чињеницама могу установити или ако је одређено непостојање прекршаја или одговорности и
- д) предложене санкције са примијењеним критеријумом за одређивање и законским основом.

(5) Предлог рјешења уручује се лицу које је учинило прекршај и које има право да у року од 15 дана достави одговарајуће доказе и чињенице и остале документе који му иду у прилог.

Члан 127.

(Окончање поступка санкционисања)

(1) Поступак санкционисања може се окончати рјешењем или истеком времена.

(2) Поступак санкционисања окончава се у року од шест мјесеци од дана уручења обавјештења о покретању поступка лицу које је учинило прекршај. Поступак се сматра окончаним оног дана када је уручено рјешење лицу које је учинило прекршај. Правила наведена у ставу (2) из члана 65. овог закона примјењују се за доношење рјешења и рачунање рокова.

(3) Рјешење о изрицању санкције треба да садржи:

- а) утврђене чињенице,
- б) оцјену доказа,
- ц) квалификацију учињеног прекршаја индиректних пореза,
- д) идентификацију починиоца прекршаја,
- е) одмјеравање висине изречене казне са примијењеним критеријумом за одређивање или умањења ако се могу примијенити,
- ф) непостојања прекршаја или одговорности ако се то утврди.

(4) Истек рока утврђеног у ставу (2) овог члана без доношења рјешења доводи до обустављања поступка. Обуставања поступка проглашава се по службеној дужности или на захтјев починиоца прекршаја и има за посљедицу окончање предмета и забрану УИО да покрене било који нови поступак санкционисања за исти прекршај.

(5) Органи надлежни за изрицање санкција су овлашћене организационе јединице УИО.

Члан 128.

(Правни љекови против рјешења о изреченој санкцији)

(1) Против рјешења о изреченој санкцији може се поднијети жалба самостално у складу са одредбама овог закона. У случајевима када лице које има обавезе индиректних пореза такође поднесе жалбу против дуга по основу индиректног пореза, жалбе се сједињују.

(2) Орган надлежан за одлучивање по жалбама разматра санкцију без обавезе за било какво умањење изречене санкције која је обрачуната у складу са одредбама 112. овог закона.

(3) Подношење жалбе против рјешења не одлаже његово извршење, нити обуставља обрачунавање затезне камате.

ДИО V Преглед управних радњи УИО

ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 129.

(Овлашћење УИО у поступцима по правним лијековима)

УИО је овлашћен за одлучивање у поступцима по правним лијековима у вези са питањима индиректних пореза укључујући и царинска питања.

Члан 130.

(Мјесна надлежност УИО у поступцима по правним лијековима)

Осим ако није другачије прописано овим законом, за одлучивање у поступцима индиректног опорезивања надлежна је организациона јединица УИО на чијој територији је порески обвезник регистрован или је морао бити регистрован.

Члан 131.

(Правни љекови)

(1) Рјешења УИО у вези са индиректним порезима и мјерама изрицања санкција могу се измијенити у складу са одредбама ове главе путем:

а) жалби,

б) ванредних правних љекова.

(2) Другостепено рјешење УИО потврђено одлукама надлежног суда не може се измијенити у поступцима по правним лијековима.

Члан 132.

(Овлашћење за поступање у поступцима по правним лијековима)

У поступцима по правним лијековима примјењују се правила о правној легитимацији и заступању прописана у чл. од 24. до 27. овог закона.

Члан 133.

(Уручење рјешења по правним лијековима)

Уручење рјешења УИО у поступцима по правним лијековима обавља се на начин прописан у чл. од 64. до 68. овог закона.

Члан 134.

(Рокови за доношење рјешења по правним лијековима)

УИО доноси рјешење у поступку по правним лијековима у року прописаном у сљедећим члановима и то рјешење доставља заинтересованим лицима.

Члан 135.

(Рјешења по правним лијековима)

Рјешења у поступцима по правним лијековима морају бити заснована на чињеницама и закону у складу с којим је дато рјешење донесено.

ГЛАВА II - ЖАЛБА

Члан 136.

(Подношење жалби)

Против сваког првостепеног рјешења које донесе УИО или радњи које утичу на правни статус лица, изузев разреза који су сачињени умјесто пореских пријава индиректних пореза које нису достављене у законом остављеном року, може се поднијети жалба у року од 15 дана од дана уручења рјешења, осим ако овим или било којим другим законом који се односи на индиректне порезе није другачије прописано.

Члан 137.

(Посљедице жалби)

- (1) Жалба не одлаже извршење рјешења.
- (2) Изузетно од претходног става, извршење рјешења може се одгодити ако порески обвезник поднесе одговарајуће гаранције којим се обезбјеђује плаћање обавеза по основу индиректних пореза.
- (3) Уколико током жалбеног поступка гаранција престане бити пуноважна, или не покрива више цјелокупни износ обавезе која је предмет жалбе, подносилац жалбе ће, на захтјев УИО, у року од 10 радних дана поднијети нову или додатну гаранцију. Рјешење се извршава одмах ако подносилац жалбе не достави тражену гаранцију.
- (4) Гаранције се враћају или ослобађају тек након што надлежни орган који одлучује о жалби пореског обвезника дату обавезу поништи, или након што је обавеза у потпуности плаћена укључујући и све камате, трошкове и новчане казне које су проистекле као посљедица протеча времена или због принудних мјера предузетих са циљем измирења обавезе по индиректним порезима.
- (5) Врсте гаранција које се прихватају у смислу одгађања извршења рјешења су оне које су наведене у члану 47. овог закона за одобрење одгоде плаћања.

Члан 138.

(Рад првостепеног органа по жалби)

- (1) Порески обвезник подноси жалбу првостепеном органу који је донио рјешење.
- (2) Првостепену одлуку по жалби доноси првостепени орган УИО који је донио рјешење, у року од мјесец дана од дана подношења жалбе. Првостепени орган доноси ново рјешење које се подносиоцу жалбе уручује у складу са одредбама чл. од 64. до 68. овог закона које се односе на уручивање докумената.

Члан 139.

(Рјешавање другостепеног органа по жалби)

- (1) Против рјешења које је донио првостепени орган по жалби, порески обвезник има право жалбе другостепеном органу.
- (2) Директор УИО одлучује по жалби у другој управној инстанци, који рјешење доноси и доставља у року од три мјесеца од дана пријема жалбе.
- (3) Рјешење другостепеног органа по жалби је коначни управни акт.

Члан 140.

(Управни спор)

- (1) Против рјешења другостепеног органа може се покренути управни спор тужбом код Управног одјелења Суда Босне и Херцеговине.
- (2) Право на покретање управног спора код Управног одјелења Суда Босне и Херцеговине имају она лица, обвезници индиректних пореза, чија су права или интереси директно угрожени рјешењима другостепеног органа.
- (3) Управни спор код Управног одјелења Суда Босне и Херцеговине покреће се, ако није другачије прописано посебним законом, у року од мјесец дана од дана након уручења документа, који је коначни управни акт, заинтересованој страни.
- (4) Покретање управног спора не одгађа извршење рјешења, осим ако обвезник индиректног пореза поднесе одговарајуће гаранције које ће обезбиједити плаћање обавеза по основу индиректних пореза. Гаранције за одгођена плаћања прописане у члану 47. овог закона сматрају се одговарајућим за одгађање извршења оспореног рјешења..

ГЛАВА III - ВАНРЕДНИ ПРАВНИ ЛИЈЕКОВИ

Члан 141.

(Посебни поступци оцјењивања)

Посебни поступци оцјењивања су:

- а) преглед радњи које су ништаве,
- б) исправка грешке,
- ц) поврат неоснованих плаћања и

д) опозив радњи.

**Члан 142.
(Ништавост)**

- (1) Директор УИО огласиће апсолутно ништавим рјешење ако:
- а) је рјешење донио стварноненадлежан орган,
 - б) би извршење рјешења могло проузроковати неко дјело кажњиво по кривичном закону,
 - ц) извршење рјешења уопште није могуће,
 - д) ако је рјешење донесено без поштовања законске процедуре за доношење таквог рјешења,
 - е) се рјешењем крше основна права и слободе,
 - ф) је утврђено било којим законом на државном нивоу .
- (2) Поступак за оглашавање рјешења ништавим покреће:
- а) орган који је донио рјешење,
 - б) надређени органа који је донио рјешење,
 - ц) на захтјев странке.
- (3) Рјешење из става (1) овог члана доноси се и о њему се странка обавјештава у року од шест мјесеци од дана када је странка поднијела захтјев за оглашавање рјешења ништавим, или од дана када је УИО, по службеној дужности, заинтересованој страни уручио одлуку о покретању поступка.
- (4) Рјешење из става (1) овог члана је коначно у управном поступку и против њега странка може покренути управни спор.

**Члан 143.
(Исправка грешке или чињеница)**

- (1) УИО може у сваком моменту исправити, по службеној дужности или на захтјев легитимне странке, сваку грешку у именима или бројевима, писању или рачунању, као и друге очигледне нетачности у одлуци, ако од доношења рјешења није протекло више од пет година.
- (2) Рјешење о исправци доноси исти орган који је донио рјешење која садржи грешке, у року од три мјесеца од дана пријема захтјева легитимне странке, или од дана када је одлука о покретању поступка по службеној дужности уручена заинтересованој страни.
- (3) Рјешење легитимној странци уручује се у складу са одредбама чл. од 64. до 68. овог закона који се односи на уручивање докумената.
- (4) Обвезник индиректних пореза има право подношења жалбе другостепеном органу против рјешења које је донио првостепени орган.

Члан 144.

(Поврати неоснованих плаћања)

- (1) Обвезници индиректних пореза и њихови наследници имају право поврата неосновано плаћеног износа уплаћеног УИО, уз законску камату, ако није протекло више од пет година од уплате неоснованог износа.
- (2) Поступак се покреће по службеној дужности или на захтјев странке у сљедећим случајевима када је:
 - а) уплата индиректног пореза, дуга или новчане казне дупло уплаћена,
 - б) плаћени износ већи од износа дуга,
 - ц) уплата извршена након што је наступила застарјелост и
 - д) то утврђено прописима о индиректним порезима.
- (3) На рјешење донесено у овом поступку може се уложити жалба.
- (4) Рјешење о поврату неоснованих плаћања доноси се и доставља у року од три мјесеца од дана подношења захтјева или од дана уручења одлуке о покретању поступка по службеној дужности заинтересованој страни.

Члан 145.

(Опозив радњи)

- (1) УИО опозива властите управне радње у корист пореског обвезника, ако се:
 - а) њима очигледно крши закон,
 - б) установи да је током поступка заинтересована странка изгубила могућност одбране.
- (2) Опозив се може извршити само ако није прошло више од пет година од дана обавјештавања о управним радњама.
- (3) Опозив се увијек врши по службеној дужности, а надлежни орган који доноси рјешење не може бити исти онај орган који је извршио управне радње које су предмет опозива.
- (4) Рјешење се доноси у року од шест мјесеци од дана обавјештавања о покретању поступка и доставља се заинтересованој страни.
- (5) На рјешење о опозиву не може се изјавити жалба у управном поступку.

ДИО VI Додатне одредбе

Члан 146.

(Појединачна и солидарна одговорност ентитета, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и других управних органа)

Ентитети, Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине и сви други управни органи који имају правне или економске интересе у било којим радњама које спроводе ентитети које дају основ за обавезе индиректних пореза, појединачно и солидарно одговорни су за плаћање обавеза по основу индиректних пореза пропорционално њиховом учешћу у пословима.

Члан 147.
(Стечајни поступак)

Примјена одредаба из члана 44. овог закона увијек се прилагођава евентуалним измјенама законских прописа о стечају када до њих дође.

Члан 148.
(Утврђивање грађанске одговорности као резултат кривичних дјела против УИО)

- (1) У радњама које имају обиљежја кривичних дјела против УИО грађанска одговорност обухватиће неплаћени дуг, укључујући камате, накнадне терете и трошкове и наплаћује се принудним путем.
- (2) Када се донесе пресуда, надлежни суд шаље примјерак пресуде УИО, уз захтјев да наплати цијели износ неплаћеног дуга. Исто се примјењује када је суд донио одлуку о привременом извршењу пресуде.
- (3) УИО обавјештава суд о резултату наплате неплаћеног дуга.

ДИО VII Завршне одредбе

Члан 149.
(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана након објављивања у "Службеном гласнику БиХ".